

Cena zł 4,70

Poradnik GRUDZIEŃ 12
1998

BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

- Dylematy czasu przemian — o nową organizację bibliotekarstwa polskiego
- Pomaturalne szkolnictwo bibliotekarskie — szanse rozwoju
- Wielkie otwarcie Biblioteki Śląskiej
- Kalendarium rocznic w 1999 roku

Szanowni Państwo!

Reforma administracyjna naszego państwa stała się ciałem. Już wkrótce zaczną funkcjonować nowe województwa i powiaty a w nich nowe **samorządowe** instytucje kultury. Jakie będzie w tym miejsce dla bibliotek? Co trzeba zrobić by przy tej wielkiej zmianie kultura, a szczególnie czytelnictwo nie straciła? Na te i inne pytania próbowali sobie odpowiedzieć uczestnicy konferencji zorganizowanej w Radomiu, w czerwcu 1998 r.

Wydawnictwo SBP wydało materiały z tej konferencji pt.:

BIBLIOTEKI W REFORMIE ADMINISTRACYJNEJ PAŃSTWA

Książka zawiera niżej wymienione teksty:

G. Lewandowicz — *Organizacja i podstawy prawne działalności bibliotek publicznych w wybranych krajach Europy Zachodniej*

J. Wołosz — *Uwagi o prawie bibliotecznym w krajach Unii Europejskiej*

B. Howorka — *Pod drzwiami Unii Europejskiej czyli o kierunkach zmian w polskim prawie bibliotecznym*

L. Biliński — *Akta wykonawcze do ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r.*

St. Czajka — *Biblioteka Narodowa w ustawie o bibliotekach*

A. Tyws — *Prawo biblioteczne a modele organizacyjne i instytucjonalne bibliotek publicznych*

W. Szymanowski — *Biblioteki powiatowe w systemie samorządowym*

St. Krzywicki — *Biblioteka publiczno-naukowa jako podstawowy standard bibliotek regionalnych (wojewódzkich) po reformie administracyjnej kraju*

J. Sekulski — *Biblioteki powiatowe, ale jakie? Doświadczenia i uwarunkowania radomskie.*

Bardziej aktualnej wiedzy na te tematy Państwo nie znajdziecie!

Zachęcamy do zakupu.

Cena zł 15.-

Zamówienia — również telefoniczne — prosimy kierować:

Dział Promocji i Kolportażu
ul. Hankiewicza 1, 02-103 Warszawa
tel.: (0-22) 822-43-45

lub

Wydawnictwo SBP ul. Konopczyńskiego 5/7, 00-953 Warszawa

PORADNIK 12 (585) BIBLIOTEKARZA

UKAZUJE SIĘ OD ROKU 1949

grudzień 1998

Spis treści

	PROBLEMY ● DOŚWIADCZENIA ● OPINIE
Grażyna Biłska	2 Dylematy czasu przemian — o nową organizację bibliotekarstwa polskiego. O polityce bibliotecznej i systemie organizacyjnym bibliotek publicznych — powtórka z historii
Mirosława Majewska	5 Pomaturalne szkolnictwo bibliotekarskie — szanse rozwoju. Rozważania u progu reformy edukacyjnej
Józef Lewicki	10 Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy — poszukiwanie swojej tożsamości (refleksje z okazji 45-lecia)
	15 Helena Radlińska — patronka CUKB, rys biograficzny (oprac. Józef Lewicki)
	RELACJE
Lucjan Biliński	17 Wielkie otwarcie Biblioteki Śląskiej
	19 Długo oczekiwana nowa siedziba biblioteki wyszkowskiej — już otwarta (Lucjan Biliński)
	KOMUNIKATY
Barbara Tomkiewicz	21 Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich
	KSIĄŻKA
Lidia Błaszczyk, Ewa Gruda	24 Świat książki dziecięcej
	25 Bestsellery październik / listopad 1998 (oprac. Halina Tymoszczuk)
	25 IKAR '98 — nagroda za osiągnięcia na rynku książki
	BIBLIOTEKA ● ŚRODOWISKO
Barbara Tomaszewska	27 Współpraca biblioteki szkolnej i publicznej w Tczewie
	WARSZTATY CZYTELNICZE
Beata Jarosińska	28 Kalendarium rocznic w 1999 roku
	32 KOMUNIKATY ● INFORMACJE ● DONIESIENIA

Grażyna Bilśka

Dylematy czasu przemian — o nową organizację bibliotekarstwa polskiego

O polityce bibliotecznej i systemie organizacyjnym bibliotek publicznych — powtórka z historii

Rozwój bibliotekarstwa polskiego oraz warunki jego realizacji wyznaczała w latach minionych

polityka biblioteczna.

Dotyczyła ona całości problemów bibliotecznych: gromadzenia, opracowania, przechowywania, organizacji udostępniania zbiorów, działalności informacyjnej, kształcenia kadr, kształtowania ogólnokrajowej sieci wszystkich typów bibliotek, mechanizacji i automatyzacji bibliotekarstwa, budownictwa i wyposażenia bibliotek, badań bibliotekoznawczych. Była to działalność polegająca na prawidłowej organizacji, funkcjonowaniu, współdziałaniu, dostosowywaniu i koordynacji z poczynaniami innych instytucji państwowych i społecznych, tak aby biblioteki mogły optymalnie spełniać wyznaczone cele.

W okresie międzywojennym

— podobnie jak dziś — bibliotekarze byli zaniepokojeni polityką władz państwowych w sprawach bibliotecznych. Wpłynęło to na wzmocnienie się ruchu organizacyjnego, a zwłaszcza Związku Bibliotekarzy Polskich. Jako jedyna organizacja zrzeszająca bibliotekarzy, Związek miał ogromny wpływ na politykę i organizację bibliotekarstwa. Na posiedzeniach Rady Związku i Ogólnopolskich Zjazdach Bibliotekarzy¹ nieustannie poruszano problematykę ustawy bibliotecznej, rozpatrywano m.in. sprawy normalizacji, powołania instytucji od-

powiedzialnej za politykę biblioteczną w kraju i sprawującą nadzór nad działalnością wszystkich typów bibliotek w Polsce. Bibliotekarze próbowali zorganizować tak gęstą sieć bibliotek oświatowych, by każdy mieszkaniec miał ułatwiony dostęp do biblioteki. W tej kwestii wszyscy byli zgodni, a prowadzenia bibliotek podejmowały się organizacje społeczne, takie jak: Towarzystwo Czytelní Ludowych, Towarzystwo Szkoły Ludowej, Polska Macierz Szkolna. Starania bibliotekarzy (tu duże zasługi Wandy Dąbrowskiej i Związku Bibliotekarzy Polskich) zmierzające do uchwalenia ustawy bibliotecznej, a tym samym scedowania na państwo i samorządy obowiązku tworzenia i utrzymywania bibliotek publicznych dostępnych bezpłatnie, nie przyniosły pozytywnych rezultatów na szeroką skalę. Mimo to, samorządy niektórych miast, przejęły istniejące już biblioteki publiczne na swój budżet.

Zaraz

po II wojnie światowej

zaczęto tworzyć sieć bibliotek publicznych, przy czym na bibliotekach powiatowych ciążył obowiązek organizacji sieci bibliotek w powiecie.

Kolejne reformy administracyjne kraju pociągały za sobą zmiany organizacyjne w sieci bibliotek publicznych. W 1954 r. utworzono 8790 gromad w miejsce 2997 gmin, w wyniku czego ok. 5800 nowo utworzonych jednostek administracyjnych znalazło się bez bibliotek². Następne reformy to: w 1959 r. — scalająca rozdrobnione gro-

¹ I Zjazd Bibliotekarzy — Lwów 1928 r.; II Zjazd — Poznań 1929 r.; III Zjazd — Wilno 1932 r.; IV Zjazd — Warszawa 1936 r.

² J. Kołodziejska: *Biblioteki publiczne po reformie administracyjnej kraju*. Warszawa 1980 s. 14.

mady, w 1972 r. — ponowny podział na gminy i likwidacja gromad oraz w 1975 r. — przejście z trzystopniowego na dwustopniowy podział administracyjny; tu rezygnacja z bibliotek powiatowych i powołanie bibliotek wojewódzkich w nowopowstałych województwach.

Każda taka zmiana administracyjna stawała biblioteki w nowej sytuacji i rodziła problemy na długie lata pracy dla bibliotekarzy. Patrząc więc na historyczny rozwój bibliotekarstwa polskiego, wyraźnie można dostrzec, że bibliotekarze nie są pozbawieni ani inicjatywy, ani uporu w działaniu.

A przed nami znów decydujący moment — system i samodzielność

Dziś czekają nas zmiany organizacyjne, które wraz z reformą administracyjną kraju, staną się faktem.

Wypracowaniu stanowiska w sprawie nowej organizacji służyło spotkanie bibliotekarzy z Sekcji Bibliotek Publicznych SBP oraz zainteresowanych tym problemem dyrektorów i instruktorów z bibliotek wojewódzkich, które miało miejsce już 19 marca 1998 r. w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Wałbrzychu. Zgodzono się z tezą, że bibliotekarstwo publiczne będzie dobrze funkcjonować tylko w formie systemu zorganizowanego, określającego zadania dla poszczególnych poziomów: państwowego, regionalnego, powiatowego i gminnego.

Rolą państwa byłoby opracowanie strategii rozwoju bibliotekarstwa i regulowanie najważniejszych procesów w oparciu o legislacyjne możliwości. Tu także miałoby miejsce niwelowanie różnic poprzez subwencje wyrównawcze z budżetu państwa. Nad całością powinna czuwać powołana przy Bibliotece Narodowej niezależna komórka, która pełniłaby funkcję metodyczną w skali kraju.

Cały system biblioteczny oparty na czterech poziomach

winien funkcjonować na podstawie określonych norm organizacyjno-prawnych precyzujących zadania, sposoby ich realizacji i uwarunkowania finansowe. Przy czym zwraca się uwagę na funkcjonujące obecnie różne modele organizacyjne bibliotek pań-

stwowych (wojewódzkich) i samorządowych (utrata tożsamości i samodzielności), co w przyszłej strukturze organizacyjnej wymagałoby uporządkowania.

Ważne jest określenie w poszczególnych typach bibliotek funkcji ponadlokalnych, pełnienie których wymagać będzie finansowania ze środków samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego regulowanego zawieranymi umowami, zleceniami zadań, porozumieniami między organizatorami działalności bibliotecznej.

Poziom państwowy (zakres programowy):

- * standardy, normy, wzorce biblioteczne;
- * programy krajowe np. „komputeryzacja”, „książka i czasopismo”;

- * polityka biblioteczna, projekty prawodawstwa bibliotecznego i modele organizacyjno-programowe bibliotekarstwa publicznego.

Poziom regionalny (działalność ponadlokalna):

- * działalność metodyczna, szkoleniowa, kształcenie zawodowe;

- * informacja regionalna;

- * strategia działania, koordynacja pracy i regulacja prawidłowości działania regionalnego systemu bibliotek publicznych.

Poziom powiatowy (działalność ponadlokalna):

- * bezpośrednia pomoc metodyczna;

- * doskonalenie zawodowe;

- * organizacja czytelnictwa;

- * funkcje specjalistyczne (gromadzenie i opracowanie zbiorów regionalnych i specjalnych, obsługa niepełnosprawnych).

Poziom gminny: obsługa środowiska w dotychczasowym zakresie programowym³.

Rzecz w tym, by zachowując samodzielność (samorządność) bibliotek — nie niszczyć struktury organizacyjnej sieci i merytorycznej więzi. Pozostawienie bibliotek samym sobie może przynieść fatalne skutki, głównie w postaci obniżenia jakości usług bibliotecznych, a w konsekwencji likwidacji placówek, które okazać się mogą za słabe, nie nadążające za wymaganiami czytelników, bez poparcia merytorycznego.

³ Na podst. Stanowiska Sekcji Bibliotek Publicznych SBP w sprawach dotyczących przekształceń polskiego bibliotekarstwa związanych z wdrażaniem reformy administracyjnej w oprac. A. Tywsa.

Zadania biblioteki powiatowej i oczekiwania bibliotekarzy

Wraz z powstaniem powiatów, powstaną biblioteki powiatowe, do których bliżej będzie bibliotekom stopnia podstawowego i ich filiom. Powoływane przez starostę lub związki gmin, działające w zakresie funkcji lokalnych z mocy ustawy i finansowane w tym zakresie przez organ założycielski, biblioteki powiatowe byłyby nadzorowane pod względem merytorycznym przez właściwą terenowo bibliotekę wojewódzką. Zlokalizowane w miastach lub gminach (wiejskich) o dogodnych połączeniach komunikacyjnych, prowadziłyby działalność biblioteczną określoną w Ustawie o bibliotekach.

Koncepcja organizacji sieci bibliotek powiatowych i centralizacji zadań na tym szczeblu przedstawiona została przez J. Wojciechowskiego ⁴ już w 1993 r., a im bliżej wprowadzenia reformy, tym coraz częściej trafiamy na tę problematykę, czytając nasze fachowe pisma.

Czego oczekują bibliotekarze od biblioteki powiatowej?

Na tak zadane pytanie otwarte, w ankiecie skierowanej do bibliotek stopnia podstawowego i ich filii z rejonu kłodzkiego i bystrzyckiego uzyskano odpowiedzi od 39 bibliotekarzy.

Na potrzebę **instruktażu bezpośredniego i porad metodycznych** wskazało 94% pytanym bibliotekarzy, tu wymieniano doradztwo z zakresu przepisów prawa bibliotecznego — na pierwszym miejscu, następnie — pomoc w konkretnych pracach bibliotecznych, jak: selekcja, wprowadzanie zmian w klasyfikacji i katalogach, wprowadzanie komputeryzacji procesów bibliotecznych.

Podobny wskaźnik — 95% ankietowanych — uzyskały **szkolenia środowiskowe**, ze wskazaniem na zasadność poznawania pracy różnych bibliotek z terenu powiatu. Preferowane są wśród bibliotekarzy szkolenia wielotematyczne — 92% i na jeden temat — 8%. Bardziej aktywną formę szkoleń, połączonych z ćwiczeniami, stawia na pierwszym miejscu 35% bibliotekarzy. Znaczący procent ankietowanych — 65% do-

maga się od biblioteki powiatowej **poparcia u władz samorządowych**, wzmacniającego pozycję bibliotekarza i biblioteki, a nawet rozwiązywania konfliktów biblioteki z władzami lokalnymi. 25% widzi potrzebę **pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych** dla biblioteki. Większość ankietowanych bibliotekarzy — 87% wskazuje na **konieczność integracji środowiska zawodowego** i upatruje taką rolę dla biblioteki powiatowej, tylko 20% widziałoby **centralne opracowanie zbiorów**, ale 75% skorzystałoby ze **zorganizowanej formy pomocy przy zakupach książek i sprzętu bibliotecznego** oraz przy wprowadzaniu **komputeryzacji**. Jedna z koleżanek chciałaby mieć możliwość wypożyczania czasopism bibliotekarskich z biblioteki powiatowej. Na pytanie o celowość dokonywania **oceny działalności biblioteki samorządowej** i przesyłania jej do organizatora, odpowiedziało twierdząco 75% bibliotekarzy, 25% pytanym wyraźnie tego nie chce.

Wypowiedzi zawarte w ankiecie, jak i rozmowy przeprowadzane z bibliotekarzami na temat nowej organizacji bibliotekarstwa, skłaniają do sprecyzowania następujących wniosków:

● bibliotekarze z bibliotek samorządowych oczekują wsparcia merytorycznego w swojej pracy i pomocy w konkretnych sytuacjach wynikających z bieżącej działalności biblioteki. Tu mile widziane są pochwały, docenienie wysiłku, mniej mile — krytyka. Wśród bibliotekarzy starszej generacji, z ponad trzydziestoletnim stażem pracy, wyraźnie odczuwa się sentyment do czasów, kiedy to biblioteki powiatowe były centralami metodycznymi z uprawnieniami do nadzoru, kontroli, wyposażonymi w sankcje prawne, także w zakresie opiniowania kandydatów do pracy w bibliotekach. Jedna z pracownic biblioteki miejskiej w 7 tys. micście, stwierdziła „biblioteki samorządowe istnieją aktualnie samopas, a ich znaczenie i autorytet w środowisku spada”. Można z tą wypowiedzią polemizować, szukać przyczyn takiego stanu rzeczy, ale nie w tym rzecz. Chodzi o to, by biblioteki te, duże i te małe wiejskie filie, nie czuły się pozostawione same ze swoimi zawodowymi problemami, bo to prosta droga do grzechu zaniechania... Dlatego biblioteka powiatowa powinna być mekką specjalistów służących pomocą bibliotekom w powiecie.

⁴ J. Wojciechowski: *Zespół powiatowy bibliotek publicznych*. „Przegl. Bibliot.” 1993 nr 3/4.

● w bibliotece powiatowej będą przeprowadzane szkolenia wynikające z bieżących potrzeb bibliotekarzy z powiatu. Tematyka, forma i miejsce szkoleń winny być ustalane w drodze konsultacji z bibliotekami samorządowymi. Organizator, zgodnie z art. 9 Ustawy o bibliotekach z 27 czerwca 1997 r., ma obowiązek zapewnić doskonalenie zawodowe pracowników, jednak mimo wysokich deklaracji w ankiecie (95%), nie wszyscy pracownicy są zainteresowani doskazywaniem i aktualizacją swojej wiedzy. Wypływa to prawdopodobnie z mało precyzyjnego systemu awansowania i braku przełożenia uzyskiwanych kwalifikacji (!) na płace. Może warto zastanowić się nad wprowadzeniem stopni specjalizacji zawodowej?

● biblioteki powiatowe, utrzymywane przez samorząd powiatowy, mają pełnić zadania ponadlokalne. Już dziś taką rolę pełnią, albowiem korzystają z ich zbiorów mieszkańcy pobliskich miejscowości, głównie studenci i uczniowie szkół średnich. Racjonalne, zgodne z potrzebami gromadzenie zbiorów, wyeliminuje kupowanie, drogich, specjalistycznych książek. Czytelnik będzie mógł skorzystać z pełnej informacji bibliotecznej, rzeczowej i tekstowej, a w większości bibliotek powiatowych, miejmy nadzieję, także internetowej. Gromadzenie specjalistycznych zbiorów (regio-

nalna, dżs-y, książka mówiona, multimedia), stworzą możliwość obsługi nietypowych kategorii użytkowników z całego powiatu.

● inne zadania, które mogą znaleźć się w gestii biblioteki powiatowej, to: opracowywanie materiałów informacyjnych i analitycznych, przeprowadzanie sondaży potrzeb czytelniczych, merytoryczna ocena warsztatów pracy i rezultatów działalności bibliotek, promocje książek i działalności bibliotek w mediach.

● na szczeblu powiatowym powinno działać lobby bibliotekarskie, utworzone na bazie członków organizacji zawodowych działających w powiecie.

Uwagi końcowe

Trójstopniowa sieć bibliotek publicznych stała się faktem, ale nie będzie to model sterowany centralnie, który pamiętają starsi bibliotekarze. Biblioteki zachowają swoją samodzielność i będą utrzymywane przez samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie. Nowe ogniwo — biblioteka powiatowa — stanie się głównym organizatorem bibliotekarstwa w powiecie. Na razie, czekamy na nowelizację Ustawy o bibliotekach.

Autorka jest instruktorem
w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej
w Wałbrzychu

„EDUKACJA BIBLIOTEKARSKA 2001”

Mirosława Majewska

Pomaturalne szkolnictwo bibliotekarskie — szanse rozwoju

Rozważania u progu reformy edukacyjnej

Edukacja jest istotnym czynnikiem życia XXI w. Takie jest przesłanie *Raportu* Jacquesa Delorsa, które w wymiarze pedagogicznym potwierdza strategię kształcenia Edgara Faure’a, zawartą w książce *Uczyć się, aby być*.

Dwadzieścia pięć lat temu, po ukazaniu się *Raportu* Faure’a, Międzynarodowa Ko-

misja na Rzecz Edukacji XXI w. pod przewodnictwem J. Delorsa sformułowała tezy: „konceptja uczenia się przez całe życie jest kluczem, który daje dostęp do XXI w.”, „uczenie się to wewnętrzny skarb” i podkreśliła ważność czterech filarów edukacji: „uczyć się, aby wiedzieć, uczyć się, aby robić; uczyć się, aby żyć razem; uczyć się, aby być”.

Integracja nauki, technologii i techniki, przenikanie wszystkich sfer działalności w nowoczesnych społeczeństwach, intensyfikacja tych procesów dzięki szybkiemu rozwojowi technologii informacyjnych, stawia wyzwanie przed ustawiczną edukacją zawodową.

Edukacja bibliotekarska realizująca zadania zawodowego kształcenia permanentnego, stawia sobie za cel nowoczesne przygotowanie zawodowe bibliotekarzy oraz doskonalenie ich praktycznych umiejętności.

W latach dziewięćdziesiątych XX wieku zauważa się pewną

dynamikę transformacji bibliotekarstwa polskiego.

Fakt ten uwarunkowany jest głębokimi przemianami społecznymi, ekonomicznymi, kulturalnymi, jakie zachodzą w Polsce, a także rewolucją informacyjną (przyspieszony rozwój technologii komputerowych i telekomunikacyjnych), które w konsekwencji decydują o radykalnej zmianie w orientacji kształcenia bibliotekarzy.

Środowisko bibliotekarskie podjęło dyskusję nt. potrzeby reformy edukacji, określenia kierunków, zakresu i treści kształcenia bibliotekarzy dla przyszłości oraz pierwsze działania na rzecz systemowego kształcenia, i dostosowania treści do standardów europejskich.

Niezmiernie pilną sprawą stało się wypracowanie dwóch ściśle ze sobą związanych zagadnień: modelu biblioteki XXI w. oraz modelu osobowości bibliotekarza nowoczesnej biblioteki.

Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy od początku włączyło się aktywnie w proces reformy kształcenia, organizując w 1996 r. konferencję nt. „Kształcenie bibliotekarzy na poziomie pomaturalnym — szanse i zagrożenia”. Podjęte na tej konferencji problemy kontynuowane były następnie na II Forum SBP pt. „Kształcenie bibliotekarzy dla przyszłości”. Wypracowane wnioski i ustalenia stały się punktem wyjścia do podjęcia przez Centrum działań w 1995 r. nad modernizacją programu pomaturalnego szkolnictwa bibliotekarskiego i dostosowania jego treści do standardów europejskich.

Działalność szkolnictwa w systemie CUKB można omówić tylko w kontekście

warunków i sposobów funkcjonowania całej edukacji bibliotekarskiej na poziomie pomaturalnym, a zwłaszcza organizacyjnego i przestrzennego rozmieszczenia poszczególnych szkół, programu nauczania i drożności ze studiami wyższymi. Obecnie system kształcenia bibliotekarzy na poziomie pomaturalnym charakteryzuje się następującymi prawidłowościami:

- właściwym ukształtowaniem szkolnictwa zaocznego pod względem organizacyjnym (PSBZ w Warszawie i w 14 filiach przy wojewódzkich bibliotekach publicznych — już w nowym kształcie administracyjnym kraju);

- nierównomiernym rozmieszczeniem szkolnictwa stacjonarnego na terenie kraju (nieliczne szkoły zlokalizowane, z wyjątkiem POKB w Jarocinie (Wielkopolska), w południowo-zachodniej i południowo-wschodniej Polsce, brak analogicznych szkół na północy kraju oraz w Warszawie).

Kształcenie bibliotekarzy na poziomie pomaturalnym realizują następujące ośrodki:

- **Państwowy Ośrodek Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie.** Pomaturalne Studium Bibliotekarskie kształci w systemie stacjonarnym i zaocznym,

- **Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Krośnie** — stacjonarna forma nauczania,

- **Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Opolu** — stacjonarna i zaoczną formą nauczania; specjalizacja w zakresie bibliotekarstwa muzycznego,

- **Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy we Wrocławiu** — studia stacjonarne i zaoczne na wydziale bibliotekarskim; specjalizacja w zakresie biblioterapii,

- **Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy z Pomaturalnym Studium Bibliotekarskim Zaocznym**, którego oddziały zlokalizowane są w 14 filiach usytuowanych przy wojewódzkich bibliotekach publicznych,

- **Pomaturalne Studium Bibliotekarskie w Katowicach** przy Zespole Szkół Ekonomicznych (stacjonarne) i w **Wałbrzychu** —

przy Centrum Ustawicznego Kształcenia (zaoczne). W r. szkol. 1998/99 nie zorganizowano w Wałbrzychu naboru do kl. II.

Pomaturalne szkoły bibliotekarskie znajdują się obecnie w 20 województwach, w tym dwie szkoły na terenie Wielkopolski i dwie w Katowicach.

Z analizy struktury rozmieszczenia szkół wynika (zob. mapka), iż ośrodki kształcenia w systemie CUKB pokrywają obecnie, jak i przyszłą administracyjną mapę kraju; pozostałe szkoły w większości usytuowane są w południowo-zachodniej części kraju.

Podstawę prawną działalności pomaturalnego szkolnictwa bibliotekarskiego stanowi Ustawa z dn. 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. nr 95/91), w której zawarte są delegacje dla MKiS do określenia w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z MEN — spraw dotyczących szkół i placówek artystycznych. Szkoły bibliotekarskie (PSKAKiB, POKB w Jarocinie, CUKB wraz z filiami) stały się ogniwem systemu szkolnictwa artystycznego i są nadzorowane przez resort kultury i sztuki, z wyjątkiem ośrodków szkolnych w Katowicach i Wałbrzychu, podlegających kuratoriom oświaty MEN.

Rozporządzenie MKiS z dn. 21.12.1992 r. — określa typ szkoły bibliotekarskiej i status

jej absolwenta — „szkoły bibliotekarskie... są średnimi szkołami zawodowymi i obejmują pomaturalne studia bibliotekarskie, dające możliwość uzupełniania średniego wykształcenia ogólnego o wykształcenie zawodowe”. Natomiast rozporządzenie MKiS z dn. 4.02.1994 r. w sprawie organizacji i zasad działania centrów ustawicznego kształcenia bibliotekarzy w dziedzinach artystycznych, bibliotekarstwie i animacji kulturalnej — zawiera regulacje prawne dla CUKB, które z kolei stały się podstawą nowego statutu Centrum.

W statucie CUKB określone są główne kierunki działania, m.in. „inicjowanie, organizowanie i koordynowanie prac związanych z przygotowaniem planów i programów nauczania dla pomaturalnych studiów bibliotekarskich”. Ten zapis umożliwił CUKB podjęcie w 1989 r. szeroko zakrojonych prac nad gruntowną modernizacją treści kształcenia. Cztery lata później (1993 r.) nowoczesny program nauczania został wdrożony do realizacji we wszystkich pomaturalnych szkołach bibliotekarskich (w resortach: MKiS i MEN). Odpowiedni dobór treści kształcenia oraz ich ujęcie stworzyły możliwość wykorzystania tego programu jako podbudowy dydaktycznej 3-letnich studiów licencjackich (1998 r.).

Program eksponował problematykę organizacji i zarządzania, komputeryzacji prac bibliotecznych, różnorodnych działań na rzecz środowiska, marketingu w kulturze, a więc zagadnień mających zasadniczy wpływ na wprowadzenie nowoczesności do bibliotek. Głównym podmiotem treści programowych był bibliotekarz aktywny, współpracujący z różnymi instytucjami, umiejący promować działania biblioteki i tworzyć bogatą ofertę usług, pozyskiwać przychylność środowiska lokalnego.

Postępująca szybko komputeryzacja bibliotek polskich, dostęp do sieci krajowych i światowych systemów informacyjnych, rozwijająca się współpraca regionalna i międzynarodowa spowodowała dalszą zmianę wymagań wobec absolwentów szkół bibliotekarskich.

W 1996 r. CUKB rozpoczęło pracę nad kolejną modernizacją treści kształcenia, pod kątem szerszego wprowadzenia do programu zmian wynikających z komputeryzacji bibliotek, nowych trendów, zjawisk występujących w sposób znaczący w różnych

dziedzinach nauki (psychologii, pedagogice, wiedzy o kulturze) w ciągu ostatnich lat, a także pogłębienia wiedzy o społecznym otoczeniu biblioteki i jej aktualnych użytkownikach.

W opinii, zarówno nauczycieli szkół bibliotekarskich, jak i wielu reprezentantów środowiska naukowego i akademickiego, realizowany od 1993 r. program nauczania, został uznany za ambitny i nowoczesny, wyrażający spójną i zgodną ze współczesnymi potrzebami koncepcję nauczania bibliotekarzy. Dlatego też w pracach nad korektą programu starano się utrzymać dotychczasową koncepcję programową, której istotą jest ukazanie procesów i zjawisk charakterystycznych dla współczesnego bibliotekarstwa w szerokiej perspektywie komunikacji społecznej.

W zakres prac nad modernizacją programu wchodzi następujące działania:

- unowocześnienie charakterystyki kwalifikacyjnej absolwenta pomaturalnego studium bibliotekarskiego i dostosowanie zakresu jego kompetencji do współczesnej działalności biblioteki;

- modyfikacja struktury programu (5 modułów);

- nowa organizacja planu nauczania (dla szkoły stacjonarnej i zaocznej);

- korekta merytoryczna i organizacyjna programu nauczania;

- poszerzenie treści kształcenia o problematykę komputeryzacji i automatyzacji bibliotek, o sferę społecznego oddziaływania biblioteki w środowisku.

Do planu nauczania wprowadzono nowe przedmioty:

- „Warsztaty czytelnicze” — przedmiot, którego celem jest przygotowanie praktyczne słuchaczy do realizacji zadań z zakresu upowszechniania książki i wiedzy, do realizacji hasła „biblioteka aktywna”;

- „Technologie informacyjne” — przedmiot przedstawiający wybrane elementy techniki i technologii, zwłaszcza komputerowej, stosowane aktualnie w działalności informacyjnej bibliotek;

- programy specjalizacji: „Bibliotekarstwo publiczne” i „Bibliotekarstwo szkolne” (jako przedmioty, do wyboru przez szkoły, po raz pierwszy wdrożone do realizacji dydaktycznej na poziomie kształcenia pomaturalnego).

Modyfikacja treści kształcenia dotyczyła następujących problemów:

- całkowite przeredagowanie programów: „Psychologia”, „Pedagogika”, „Pedagogika z elementami psychologii” (dla szkoły zaocznej), „Wiedza o książce i bibliotece”, „Źródła informacji. Działalność informacyjna”, „Organizacja i zarządzanie w bibliotece”;

- przygotowanie nowych programów przedmiotów: „Warsztaty czytelnicze”, „Technologia informacyjna”, „Bibliotekarstwo publiczne”, „Bibliotekarstwo szkolne”;

- dokonanie w pozostałych programach mniejszych lub większych korekt, polegających na aktualizacji treści oraz przede wszystkim na maksymalnym dostosowaniu wiedzy do specyfiki zawodu bibliotekarskiego.

Trzeba podkreślić, że priorytet w działaniach nowelizacyjnych *Dokumentacji programowej Zawód bibliotekarz 414 [01]*, stanowiły zagadnienia organizacji i automatyzacji oraz sfera działalności społecznej bibliotek.

Podstawowym celem modernizacji programów było zatem unowocześnienie treści i form nauczania, i dostosowanie ich do standardów europejskich oraz skorelowanie z treściami studiów wyższych. Ustanowienie zgodności programowej (porównywalności) było możliwe dzięki udziałowi w pracach Komisji Programowej, działającej w CUKB — przewodniczącej dr B. Sosińskiej-Kalaty, która jednocześnie prowadziła prace nad restrukturyzacją programów nauczania w IINiSB UW i stworzeniem programów studiów licencjackich i magisterskich w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Należy nadmienić, iż

drożność systemu kształcenia na poziomie pomaturalnym dotyczy jedynie sieci szkół podlegających CUKB,

nie ma więc charakteru globalnego.

Drożność programową ze studiami wyższymi zachowują, poza CUKB, jedynie:

- Państwowy Ośrodek Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie — są to 2-letnie studia licencjackie na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu na kierunku pedagogika — w zakresie bibliotekarstwa szkolnego i informacji naukowej oraz od

tego roku szkolnego — 2-letnie studia licencjackie w Kolegium Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu;

● PSKAKiB we Wrocławiu — również w Kolegium Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu.

Pozostałe ośrodki kształcenia bibliotekarzy na poziomie pomaturalnym nie zapewniają swoim słuchaczom drożności programowej.

Brak możliwości dalszego uzupełniania kształcenia na poziomie wyższym, powoduje jednocześnie spadek zainteresowania wyborem ośrodka kształcenia oraz małą liczbę słuchaczy. Dla porównania, w r. szk. 1997/98 CUKB w systemie zaocznym kształciło 800 słuchaczy a w pozostałych 6 ośrodkach łącznie liczba uczących się wynosiła ok. 330 osób.

Od roku akad. 1995/96 absolwenci PSBZ w systemie CUKB z bardzo dobrą oceną końcową kontynuują naukę na wyższych uczelniach bibliotekoznawczych.

W IINiSB UW mogą starać się o przyjęcie na I rok bądź zaliczenie II roku, po zdaniu stosownych egzaminów. Nabór kandydatów oraz rozmowy kwalifikacyjne odbywają się w CUKB.

Absolwenci, którzy ukończyli PSBZ poczynawszy od 1995 r. (nowy program kształcenia) ze średnią 4,5 mogą ubiegać się o przyjęcie na I rok studiów licencjackich (wyrównawczych). Ponad 30-osobowa grupa absolwentów PSBZ od stycznia 1998 r. kontynuuje naukę na III roku studiów licencjackich. Jest to rok wyrównawczy, w trakcie którego absolwenci CUKB zobowiązani są do zaliczenia wszystkich przedmiotów uniwersyteckich z dwóch pierwszych lat studiów. Przedmioty zawodowe, które występują w programie CUKB są zaliczane. Pozytywna ocena rozmowy kwalifikacyjnej daje prawo absolwentom CUKB do podjęcia studiów zaocznych na trzecim roku licencjatu w IINiSB UW.

Harmonijną realizację tego programu zapewniła integracja organizacyjna CUKB i IINiSB UW. Objęcie od 1.09.1997 r. kierownictwa Centrum przez prof. dr. hab. Marcina Drzewieckiego wyznacza nowy etap rozwoju instytucji.

O przeobrażeniach merytorycznych CUKB decyduje udział instytucji w programie TEMPUS PHARE.

Program TEMPUS-PHARE — JEP-12165-97 (termin realizacji przypada na lata 1997-2000) zakłada m.in. rekonstrukcję makrosystemu kształcenia w zakresie bibliotekoznawstwa — tj. ustalenie formalnych więzi między szkolnictwem średnim i wyższym oraz pomiędzy szkołami jednego poziomu i analizę porównawczą programu IINiSB i CUKB z programami kształcenia w partnerskich uczelniach zagranicznych niemieckich i brytyjskich, a także ocenę kadry CUKB w zakresie realizacji nowoczesnych treści nauczania oraz doskonalenia zawodowego i stałą modernizację bazy dydaktycznej w CUKB i podległych jej filii. Zgodnie z tymi założeniami IINiSB UW współpracuje z CUKB nad wspólnym stworzeniem programów studiów licencjackich w IINiSB oraz nad modernizacją programu nauczania 2-letnich studiów na poziomie pomaturalnym, prowadzonych przez CUKB tak, aby jego absolwenci mogli zdobyć w ciągu roku dyplom licencjata, a później odbyć 2-letnie studia magisterskie (2+1+2).

Udział CUKB w programie TEMPUS, stwarza szansę na dalszy rozwój instytucji jako pomostu między kształceniem na poziomie pomaturalnym, licencjackim i magisterskim oraz możliwość systemowego, kształcenia bibliotekarzy.

Już w niedalekiej przyszłości każdy absolwent pomaturalnej szkoły bibliotekarskiej powinien mieć szansę kontynuowania nauki na poziomie wyższym.

Strategia rozwoju kształcenia bibliotekarzy

powinna zmierzać ku takiej organizacji strukturalnej, aby pomaturalne szkoły bibliotekarskie były inwestycją na przyszłość, kształciły maksymalną liczbę absolwentów na możliwie najwyższym poziomie, w najkrótszym czasie i przy najmniejszych kosztach finansowych.

Realizacja takiej wizji kształcenia bibliotekarzy wymaga następujących działań:

● skorelowania struktury szkolnictwa bibliotekarskiego na poziomie wyższym zawodowym (licencjat) i pomaturalnym w skali całego kraju, tak aby ukończenie nauki na tym poziomie było programem selekcyjnym dla przyszłych studentów szkoły wyższej;

● kontynuacji modelu kształcenia (2+1+2), realizowanego wspólnie przez CUKB i IINiSB UW, jako formy już sprawdzonej, w kierunku rozszerzenia zasięgu jego oddziaływania (włączenie innych szkół bibliotekarskich);

● modyfikacji treści kształcenia na poziomie pomaturalnym, zmierzającej w kierunku rozwoju specjalizacji programowych, umożliwiających absolwentom szkoły zdobyć zróżnicowanej i pogłębionej wiedzy (możliwość pracy w bibliotekach na różnych stanowiskach i w profesjach pokrewnych);

● wzbogacania programów nauczania o zagadnienia z zakresu prawa, ekonomii, marketingu itp., a przede wszystkim o problemy komunikacji społecznej.

Przyszłość profesjonalnego kształcenia bibliotekarzy jest uwarunkowana zastosowaniem Internetu, poczty elektronicznej, nowocześniejszymi formami i metodami nauczania, rozwijaniem idei nauczania na odległość (*distance learning*).

Perspektywy kształcenia bibliotekarzy na poziomie pomaturalnym to

ewolucyjne przekształcenie tego szkolnictwa w wyższe szkoły zawodowe (licencjackie),

działające pod patronatem uniwersytetów oraz poszerzanie treści nauczania o ofertę programową w zakresie zawodów pokrewnych (animacji kulturalnej, archiwistyki, księgarstwa, dokumentacji i informacji naukowej).

Zawodowe kształcenie ustawiczne musi stale dotrzymywać kroku aktualnym i perspektywicznym zmianom. Ważną rolę w tym systemie kształcenia zawodowego, pełni **dokształcanie i doskonalenie** w postaci wszelkiego rodzaju kursów specjalistycznych, warsztatów, zapewniające realizację różnorodnych form kształcenia permanentnego, stałej aktualizacji, pogłębiania wiedzy przez osoby posiadające już podstawowe wykształcenie zawodowe.

„Wielu rzeczy nowych, jeszcze wczoraj bliżej nie znanych, musi się dziś uczyć bibliotekarz-praktyk, dydaktyk, dyrektor biblioteki, pracownik naukowy, pod warunkiem, że serio traktuje ten zawód, swoją w nim obecność” (J. Kołodziejska s. 39).

LITERATURA:

1. Dokumentacja programowa. Pomaturalne Studium Bibliotekarskie. Zawód: bibliotekarz (2501). Warszawa 1993
2. E. Faure: *Uczyć się, aby być*. Warszawa 1975
3. J. Kołodziejska: *Za drzwiami bibliotek*. Warszawa 1996
4. A. Matlakiewicz: *V Międzynarodowa Konferencja Edukacji Dorosłych. Uczenie się dorosłych – klucz do XXI w.* „Edukacja Dorosłych” 1997 nr 4 s. 9-29
5. Założenia programowo-organizacyjne kształcenia w zawodzie bibliotekarz 414 [01]. Warszawa 1998

Autorka jest wicedyrektorem
Centrum Ustawicznego Kształcenia
Bibliotekarzy w Warszawie

Od red. Jest to skrócona wersja referatu wygłoszonego na konferencji naukowej pt. „Edukacja bibliotekarzy 2000” zorganizowanej przez CUKB 7 X 1998 r. w Warszawie.

Józef Lewicki

Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy poszukiwanie swojej tożsamości

(refleksje z okazji 45-lecia)

18 września 1998 r. minęło 45 lat działalności Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy. Z tej okazji Centrum zorganizowało w dniach 6-7 października 1998 r. w Warszawie sesję jubileuszową oraz konferencję naukową nt. „Edukacja

bibliotekarzy 2000” z udziałem Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW, Europejskiego Programu Naukowo-Dydaktycznego TEMPUS-PHARE oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Początki działalności CUKB

związane są z powołaniem przez Ministerstwo Kultury i Sztuki dnia 1 VIII 1953 r. Państwowego Zaocznego Kursu Bibliotekarskiego (PZKB), następnie Państwowego Ośrodka Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy (POKKB), utworzonego na mocy Zarządzenia nr 232 z 30 XII 1955 r. Ośrodek, jako bardziej stała forma organizacyjna kursowego kształcenia bibliotekarzy, rozpoczął działalność z dniem 1 I 1956 r.

Pierwsze inicjatywy społeczne w zakresie organizacji kursowego kształcenia bibliotekarzy

sięgają okresu międzywojennego.

Ich organizatorami były m.in.: Towarzystwo Szkoły Ludowej, Macierz Szkolna, Instytut Oświaty Pracowniczej Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego. W tym miejscu należy mocno zaakcentować ogromną rolę w organizowaniu form kształcenia bibliotekarzy — patronki CUKB — Heleny Radlińskiej i kierowanej przez nią Wolnej Wszechnicy Polskiej. Wszystkie sprawy merytoryczne tych kursów, zwłaszcza programowe i ich realizację inspirował i rozstrzygał Związek Bibliotekarzy Polskich. W okresie międzywojennym i w pierwszych latach po II wojnie światowej, autorami programów i skryptów oraz nauczycielami kursów byli tacy znani bibliotekarze, członkowie ZBP, jak: Jan Augustyniak, Faustyn Czerwijowski, Józef Janiczek, Jan Muszkowski, Maria Wilczyńska, Ksawery Świerkowski. W latach 1929-1939 działała pod kierownictwem F. Czerwijowskiego pierwsza Szkoła Bibliotekarska przy Bibliotece Publicznej m.st. Warszawy, w której prowadzony był pomaturalny roczny kurs bibliotekarski.

Po II wojnie światowej

bibliotekarskie kursy organizowały m.in. Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego i Ludowego, Związek Bibliotekarzy Polskich oraz Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.

Ideę kursowego-zaocznego kształcenia bibliotekarzy w pełni urzeczywistnił dopiero Kazimierz Maj, wybitny pedagog, oświatowiec, ludowy działacz społeczno-politycz-

ny, poseł na sejm, organizator i kierownik PZKB (1953-1955), a następnie dyrektor Państwowego Ośrodka Kształcenia Korespondencyjnego Bibliotekarzy (1956-1972).

To właśnie za sprawą K. Maja

skrytaliżowała się organizacyjna i programowa koncepcja kształcenia zaocznego bibliotekarzy,

zakładająca ścisły kontakt uczących się z bibliotekami, zwłaszcza publicznymi i pedagogicznymi.

POKKB to już w systemie kształcenia bibliotekarzy zupełnie nowa instytucja o własnej strukturze organizacyjnej i znacznie poszerzonym zakresie działania, pełniąca wielorakie funkcje związane z kształceniem zaocznym; jednocześnie ośrodek dydaktyczny, programowo-wydawniczy i administracyjny.

Ośrodek organizował szkolenia dla pracowników wszystkich typów bibliotek. Do 1974 r. naukę podjęło ok. 22 tys. słuchaczy, zaś dyplomy ukończenia uzyskało ok. 14 tys. absolwentów. Ta duża rozbieżność liczbową świadczy o tym, że droga zdobywania kwalifikacji bibliotekarskich nie była łatwa.

Dyrektor Kazimierz Maj dużo uwagi poświęcał programom kształcenia, które systematycznie były unowocześniane, a także tworzeniu nowoczesnego i własnego warsztatu dydaktycznego. Wiążące się z tym wymogi spełniały duże, dobrze zorganizowane wojewódzkie biblioteki publiczne oraz biblioteki wyższych szkół pedagogicznych. Przy nich właśnie organizowano punkty konsultacyjne, a ich kierownikami zostawali zwykle dyrektorzy tych bibliotek.

Od początku swej działalności POKKB był aktywnym ośrodkiem programowym i wydawniczym. Tu inicjowano i systematycznie modernizowano treści nauczania i wydawano rocznie od 10 do 12 skryptów, w nakładach 7 tys. egzemplarzy. Słuchacze kursów otrzymywali komplety skryptów.

W 1972 r. kolejnym dyrektorem POKKB została dr Kazimiera Ankudowiczowa, pracownik naukowy Biblioteki Narodowej. Dzięki ogromnej energii i zaangażowaniu doprowadziła do przekształcenia w 1976 r. POKKB w

Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy

z siedzibą w Warszawie i 15 filiami obejmującymi teren całego kraju. Zaś w miejsce kursów zorganizowano **Policealne Studium Bibliotekarskie Zaoczne** (trzymestralne, a od 1984 r. czterosemestralne).

Pojawienie się CUKB, obok POKB w Jarocinie i Państwowych Studiów Kulturalno-Oświatowych i Bibliotekarskich w Ciechanowie, Krośnie, Opolu i we Wrocławiu, zapoczątkowało

kształtowanie się systemu kształcenia bibliotekarzy na poziomie policealnym

oraz systematycznego doskonalenia zawodowego bibliotekarzy.

Z inicjatywy Centrum, w 1989 r. powołana została przez Ministra Kultury i Sztuki **Resortowa Komisja Programowa**, której przewodniczył dr Henryk Dubowik. Głównym jej zadaniem było przeprowadzenie gruntownej modernizacji programów pomaturalnego szkolnictwa bibliotekarskiego, unowocześnienie treści kształcenia i ich ujednolicenie w szkołach stacjonarnych i zaocznych. W pracach uczestniczyło ok. 50 osób — członków Resortowej Komisji, autorów programów, recenzentów, konsultantów, redaktorów oraz szerokie grono nauczycieli szkół bibliotekarskich i bibliotekarzy. Fakt ten jest świadectwem szerokiego społecznego prac nad nową *Dokumentacją Programową*.

Szczególnie ważnym, można powiedzieć, że przełomowym wydarzeniem dla CUKB, było przekształcenie policealnego studium w

Pomaturalne Studium Bibliotekarskie Zaoczne —

na podstawie rozporządzenia MKiS z dnia 24 XII 1992 r. Do zrealizowania tej koncepcji przyczyniła się aktywna postawa dyrektora Departamentu Szkolnictwa Artystycznego MKiS — Agaty Bielawskiej oraz dyrekcji CUKB.

Wdrożenie nowej *Dokumentacji programowej* do realizacji dydaktycznej w r. szkol. 1993/94 spotkało się z powszechnym uznaniem wszystkich ośrodków kształcenia oraz

całego środowiska bibliotekarskiego. Działaniom tym towarzyszyło zorganizowanie przez Centrum cyklu szkoleń metodycznych ze wszystkich przedmiotów nauczania dla ponad 250 nauczycieli oraz opracowanie serii poradników metodycznych.

Obecnie pracami nad unowocześnianiem programu kształcenia kieruje specjalny Zespół ds. Korekty pod przewodnictwem dr Barbary Sosińskiej-Kalaty — zastępcy dyrektora IINiSB UW. W skład Zespołu wchodzi wybitni specjaliści, znawcy problematyki bibliotekoznawczej i zawodu bibliotekarza. W zakresie prac nad programami wyspecjalizowały się w Centrum Jadwiga Chruścińska i Ewa Kubisz. Należy przyjąć, że wdrażany od r. szkol. 1998/99 ambitny, nowoczesny i perspektywiczny program, znacznie wpłynie na podniesienie poziomu kształcenia, wzmocni w słuchaczach pomaturalnego studium bibliotekarskiego poczucie rangi zawodu i pobudzi ich do przestrzegania zasad etyki bibliotekarskiej.

Rocznie w PSBZ w Warszawie i w 14 filiach kwalifikacje zawodowe zdobywa ponad 800 słuchaczy, zaś dyplomy otrzymuje ok. 450-500 absolwentów. Od r. akad. 1995/1996 nasi najlepsi absolwenci PSBZ kontynuują naukę na I lub II roku zaocznych studiów magisterskich w IINiSB UW.

Kolejnym, nowym elementem w historii Centrum, uzyskanym w wyniku wieloletniego współdziałania z dyrekcją IINiSB UW, jest

wypracowanie jednolitego, drożnego z kształceniem uniwersyteckim systemu edukacji bibliotekarzy w Polsce

dostosowanego do standardów światowych, określanego umownym skrótem 2+1+2 (studia pomaturalne, licencjackie, magisterskie).

Ta ścisła współpraca merytoryczna zaoocowała ponadto przyjęciem obu instytucji w 1998 r. do programu naukowo-dydaktycznego TEMPUS, prowadzonego przez Unię Europejską. Fakt ten wyznacza Centrum nowe, rozległe możliwości poszerzenia swego zakresu i zasięgu działania.

Ważną formą działania Centrum na rzecz środowiska zawodowego jest

dokształcanie i doskonalenie bibliotekarzy.

Rocznie ok. 1000 bibliotekarzy z całej Polski uczestniczy w różnych formach doskonalenia — kursach problemowych, specjalistycznych i seminariach. Szczególnym powodzeniem cieszy się problematyka przemian bibliotekarstwa współczesnego oraz komputeryzacji i automatyzacji procesów bibliotecznych. Rocznie na kursy komputerowe zgłasza się ok. 500 bibliotekarzy. Centrum aktywnie uczestniczy w realizacji planu MKiS, dotyczącego komputeryzacji bibliotek publicznych.

Centrum to również

ośrodek wydawniczy,

specjalizujący się w publikowaniu podręczników, skryptów, poradników i materiałów metodycznych, dla słuchaczy pomaturalnych szkół bibliotekarskich i studentów bibliotekoznawstwa, a także dla bibliotekarzy uczestniczących w samokształceniu.

Stałą troską dyrekcji Centrum, kierownictwa filii, rad pedagogicznych jest unowocześnianie bazy dydaktycznej. W każdej filii i w Centrum funkcjonują ośrodki komputerowe oraz wzbogacane o nowości księgozbiory dydaktyczne. Znacznie poprawiły się warunki lokalowe i estetyczne CUKB w Warszawie i w filiach.

Mówiąc o dokonaniach instytucji, trudno nie wspomnieć o kolejnych dyrektorach: Kazimierz Maj, Kazimiera Ankudowiczowa, Jan Wiesław Gan, Maria Ostaszewska, Józef Lewicki, którzy wraz z zespołami pracowników przyczynili się do rozwoju CUKB i kształtowania jego oblicza jako aktywnego ośrodka zawodowego kształcenia bibliotekarzy. To oni przekształcali i doskonalili wizję i plany w realną rzeczywistość, jaką jest obecnie CUKB i choć nie wszystkie zamierzenia udało się zrealizować, pozostaje wszakże wola dalszego doskonalenia Centrum — jego struktur organizacyjnych i kierunków działania.

Obchody Jubileuszowe CUKB,

to w dużej mierze świętowanie przeszłości, należy uznać, że jest to istotne — ważne.

Ale dużo ważniejsze jest to, jakie wnioski można sformułować z 45-letniego ogromnego wysiłku organizacyjnego, programowego, dydaktycznego oraz wydawniczego, podejmowanego zarówno przez poprzedników a także przez obecny zespół — dla bliższej i dalszej przeszłości CUKB i jego miejsca w systemie kształcenia pracowników bibliotek i ośrodków informacji.

Pełna ocena

dorobku 45-lecia działalności CUKB

wymaga wielu badań, analiz, ocen i studiów. Mam nadzieję i przekonanie, które ukształtowało się na podstawie 12-letniej mojej pracy w Centrum, że w gronie pracowników merytorycznych CUKB, a także obecnego kierownictwa odczuwalne są potrzeby dokonywania ocen i prowadzenia badań nt. wszechstronnej działalności CUKB. Wydaje się, że czynnikiem sprzyjającym do podjęcia wymienionych prac analityczno-badawczych może stać się przygotowanie przez IINiSB UW oraz CUKB programu tematycznego prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) studentów Instytutu, którego wynikiem finalnym byłaby pełna monografia CUKB (np. z okazji 50-lecia instytucji).

Bilansując dotychczasowy dorobek Centrum, należy bez żenady powiedzieć, że jest imponujący w wielu kierunkach działania. Można wymienić przykładowo szeroką działalność programową i wydawniczą (230 pozycji), ogromną liczbę słuchaczy i osób doskonalących się (kwalifikacje zdobywa rocznie ok. 800 słuchaczy i 1000 bibliotekarzy uczestniczy w procesie doskonalenia).

Za podanymi faktami obrazującymi działania CUKB oraz uzyskane efekty kryje się żmudny, codzienny wysiłek kilkuset pracowników — organizatorów kształcenia, kierowników filii, nauczycieli i wykładowców, autorów programów, podręczników i skryptów oraz konsultantów.

To, co dotychczas zrobiono, jest także zasługą dyrekcji i pracowników wielu działów wojewódzkich bibliotek publicznych i pedagogicznych.

Trudna do oceny jest stała troska kierownictwa Ministerstwa Kultury i Sztu-

ki, dyrektorów poszczególnych departamentów oraz pracowników tego Ministerstwa o funkcjonowanie CUKB. Nicocenioną, niemal codzienną opieką otoczone było Centrum przez władze SBP, a zwłaszcza osobiście przez przewodniczącego dr. Stanisława Czajkę. To właśnie, dzięki SBP, Bibliotece Narodowej, warszawskim bibliotekom naukowym, w tym przede wszystkim Bibliotece Publicznej m.st. Warszawy — Bibliotece Głównej, CUKB nie zostało wyeliminowane ze środowiska bibliotekarskiego, a wręcz przeciwnie, jest nadal jego integralną częścią.

CUKB w swojej 45-letniej działalności wielokrotnie znajdowało się w sytuacji zagrożenia swego istnienia. Powody były różne. Obecnie, w wyniku reformy administracyjnej kraju oraz reformy oświaty, byt Centrum, a zwłaszcza jego filii, jest znowu, delikatnie mówiąc, niepewny.

CUKB, łącznie z Pomaturalnym Studium Bibliotekarskim Zaocznym, musi wyłonić się z założeń reformy edukacji, jako instytucja — nowoczesna i perspektywiczna.

Centrum u progu reformy edukacji wdrożyło nowy program nauczania pomaturalnego studium bibliotekarskiego, dostosowany do przekształceń ekonomiczno-społecznych, kulturalnych, naukowych i ustrojowych. Program swą wewnętrzną logiką, bogactwem treści dydaktyczno-wychowawczych prowadzi do wykształcenia nowoczesnego bibliotekarza i pracownika ośrodka informacji.

Nadanie CUKB imienia prof. Heleny Radlińskiej,

nie może mieć w sobie nic z prostej zmiany nazwy. Mam nadzieję, że wydarzenie to stanie się faktem, że będzie stanowić impuls do podjęcia działań zmierzających do nadania instytucji statusu **międzyresortowego ośrodka kształcenia bibliotekarzy**, a następnie uczynienia z CUKB — **wyższej bibliotekarskiej szkoły zawodowej**. Centrum już w niedalekiej przyszłości spełni ku temu wymagane warunki.

Pragnę w tym miejscu podziękować dyrektorom WBP i kierownikom filii CUKB, wszystkim nauczycielom i wykładowcom, autorom podręczników, skryptów, poradników metodycznych i materiałów dydaktycznych, członkom Zespołu ds. Korekty Programu, autorom programów nauczania, recenzentom i krytykom oraz członkom Rady Centrum. Szczególnie zaś dziękuję Pani dr Barbarze Sosińskiej-Kalata — przewodniczącej Zespołu ds. Korekty i Rady Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy. Dziękuję wszystkim byłym pracownikom CUKB, których wizja organizacyjna i merytoryczna Centrum jest ciągle aktualizowana i unowocześniana.

Autor jest byłym
dyrektorem CUKB
w Warszawie

Od redakcji

Józef Lewicki pełnił funkcję dyrektora Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w latach 1986-1997, a w r. szkol. 1997/98 wicedyrektora. W ciągu tych 12 lat CUKB stało się ważnym, wysoce kompetentnym i nowocześnie zorganizowanym ośrodkiem dydaktyki bibliotekarskiej z szeroką działalnością programową, wydawniczą i metodyczną i ogromnymi kontaktami z różnymi instytucjami kultury, nauki, oświaty — nie tylko w Polsce, ale i poza jej granicami. Do niewątpliwych osiągnięć dyrektora Józefa Lewickiego należy przekształcenie policealnej szkoły w Pomaturalne Studium Bibliotekarskie Zaoczne, przygotowanie nowoczesnych programów nauczania, które stały się podstawą do opracowania drożnych treści kształcenia na poziomie licencyjnym, zintensyfikowanie doskonalenia bibliotekarzy, zwłaszcza w zakresie komputeryzacji bibliotek oraz rozwijanie działalności wydawniczej.

Należy podkreślić zasługi dyr. J. Lewickiego na rzecz wypracowania drożnego systemu kształcenia bibliotekarzy, co znalazło swój wyraz w ścisłej współpracy CUKB z Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW i wytyczyło tym samym nowy etap rozwoju instytucji.

45 LAT CENTRUM USTAWICZNEGO KSZTAŁCENIA BIBLIOTEKARZY EDUKACJA 2000 OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA WARSZAWA 6 - 7 10 1998r.

Fot.: Edmund Równicki

Dyrektor Józef Lewicki to jednocześnie pedagog i wychowawca wielu pokoleń bibliotekarzy, człowiek prawy, o ogromnym sercu, wrażliwy na problemy ludzkie, wiecznie służący radą, pomocą i przyjacielskim wsparciem.

Z okazji rezygnacji z funkcji wicedyrektora CUKB z dniem 31 VIII 1998 r. redakcja „Poradnika Bibliotekarza” składa panu Józefowi Lewickiemu — przewodniczącemu Komitetu Redakcyjnego czasopisma serdeczne podziękowania za wieloletnią współpracę oraz życzenia zdrowia i pomyślności.

Helena Radlińska — patronka CUKB rys biograficzny¹

Helena Radlińska (pseud. i krypt. Orsza, Helena Orsza, Jerzy Strumiński, Warszawianin) urodziła się 2 maja 1879 r. w Warszawie, córka Aleksandra Rajchmana — pisarza i publicysty, i Melanii z Hirszfeldów. Ojciec H. Radlińskiej A. Rajchman był współzałożycielem i pierwszym dyrektorem Filharmonii Narodowej oraz wydawcą pisma „Echo Muzyczne, Teatralne i Artystyczne”, matka zaś pisarką i publicystką.

H. Radlińska miała dwóch braci: Ludwika — lekarza i Aleksandra — matematyka.

Krąg osób, w którym wzrastała H. Radlińska, tworzyli przedstawiciele środowisk nauki i sztuki (pisarze, muzycy, aktorzy, malarze) m.in. Henryk Sienkiewicz, Eliza Orzeszkowa, Maria Konopnicka, Ignacy Paderewski, Wanda Siemaszkowa, Stanisław Lentz. Utrzymywała kontakty i współpracowała m.in. ze Stefanem Żeromskim, Janem Kasprówiczem, Władysławem Reymontem, Stanisławem Krzemińskim, Ludwikiem Krzywickim. Ludzie ci, prowadzili ożywioną

¹ Oprac. na podstawie publikacji W. Theiss: *Radlińska*. Warszawa 1997

działalność w ramach legalnie działających placówek oświatowych oraz w licznych, tajnych organizacjach i instytucjach o charakterze społeczno-politycznym i oświatowym. Należały do nich m.in. Uniwersytet Latający, Towarzystwo Kursów Naukowych, Koło Oświaty Robotniczej, Towarzystwo Tajnego Nauczania, Towarzystwo Pedagogiczne, Związek Towarzystw Samopomocy Społecznej, Uniwersytet dla Wszystkich. **Helena Radlińska to działaczka oświatowa, pedagog, historyk oświaty, praktyk i teoretyk bibliotekarstwa, profesor Wolnej Wszechnicy Polskiej i Uniwersytetu Łódzkiego.** Zainicjowała w okresie międzywojennym systematyczne kształcenie bibliotekarzy ukierunkowane na bibliotekarstwo publiczne.

Nadrzędną wartością H. Radlińskiej i jej środowiska była idea niepodległości Polski. Współorganizowała i aktywnie uczestniczyła w walce o polską szkołę w 1905 r. Była współautorką wielu odezw i haseł wzywających społeczeństwo polskie do czynu narodowowyzwoleńczego. Współdziałała z akcjami zbrojnymi Polskiej Partii Socjalistycznej. Uczestniczyła w tajnej pomocy lekarskiej dla członków Organizacji Bojowej PPS. Na trwałe przyjęła i rozwijała oraz zaszczepiała swoim uczniom takie kategorie polityczno-moralne, jak walka, patriotyzm, wrażliwość społeczna, bezkompromisowość i oddanie rozległej pracy oświatowej wśród ludzi. Już od 1912 r. Helena Radlińska pełniła wiele ważnych funkcji w obozie niepodległościowym ściśle związanym z Józefem Piłsudskim. Po utworzeniu Naczelnego Komitetu Narodowego (NKN), kierującego polskimi organizacjami wojskowymi i sformowaniu Legionów w sierpniu 1914 r. H. Radlińska pracowała w Departamencie Wojskowym NKN i była najbliższym współpracownikiem Józefa Piłsudskiego, Władysława Sikorskiego, Kazimierza Sosnowskiego. W czasie wojny polsko-rosyjskiej w 1920 r. H. Radlińska była oficerem oświatowym. Po zakończeniu wojny, nie przyjęła zaproponowanych stanowisk politycznych i powróciła do dawnego zawodu.

W latach 1918-1929 aktywnie działała w zakresie oświaty pozaszkolnej, m.in. pracując w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wykładała na różnych kursach historię wychowania, metodykę nauczania historii, nauk o Polsce współczesnej oraz pedagogikę społeczną w Instytucie Oświaty i Kultury (IOiK), którego była współzałożycielką. Jednocześnie rozpoczęła w 1922 r., trwającą do 1952 r. współpracę z Wolną Wszechnicą Polską w Warszawie (WWP), prowadziła lektorat nauczania pozaszkolnego na Wydziale Pedagogicznym, była też kierownikiem Studium Pracy Społeczno-Oświatowej. W 1927 r. zostaje profesorem nadzwyczajnym, zaś w 1936 r. profesorem zwyczajnym. W 1918 r. była współorganizatorem Związku Bibliotekarzy Polskich (ZBP), a następ-

nie jego działaczem. W 1937 r. otrzymała tytuł honorowego członka ZBP.

H. Radlińska nie przerwała swej działalności oświatowej, społecznej, naukowej, a także politycznej w latach wojny i okupacji 1939-1945. Organizowała i prowadziła tajne zajęcia Sekcji Społeczno-Oświatowej WWP, przygotowując kadry dla przyszłych potrzeb administracji państwowej, ośrodków oświatowych i pedagogiczno-wychowawczych. Wiele czasu poświęcała opracowaniu projektów powojennej organizacji szkół, bibliotek i ośrodków kulturalno-oświatowych. Wykonywała wiele prac dla potrzeb Armii Krajowej oraz Departamentu Oświaty i Kultury Delegatury Rządu.

Po zakończeniu wojny zajęła się organizacją Zakładu Pedagogiki Społecznej na Uniwersytecie Łódzkim. Jednocześnie w latach 1945-1952 pełniła funkcję sekretarza Senatu WWP oraz zastępcy Dziekana Wydziału Pedagogicznego WWP.

Ważną dziedzinę działalności H. Radlińskiej stanowiła praca naukowa. **Była twórczynią kierunku pedagogika społeczna**, której przedmiotem jest wzajemne oddziaływanie środowiska i ludzi. Do ważniejszych prac, w których rozwijała swe poglądy na temat pedagogiki społecznej należą: m.in. *Z zagadnień pedagogiki społecznej*, *Studium pracy kulturalnej*, *Szkoły pracy społecznej wobec zagadnień oświaty pozaszkolnej*, *Planowanie pracy wychowawczej na tle środowiska* i inne.

Wiele uwagi poświęciła bibliotekarstwu. Uważała, że biblioteki są jednym z najistotniejszych narzędzi pracy oświatowej w środowisku. Zainteresowania jej koncentrowały się wokół zagadnień: organizacji sieci bibliotecznej, kształcenia bibliotekarzy, tworzenia bibliografii oraz spraw dotyczących problematyki czytelnictwa. Prace z tego zakresu obejmują m.in. tytuły: *Nasze biblioteki powszechne. Jak prowadzić biblioteki wędrownie*, *Rola książki i biblioteki*, *Kształcenie bibliotekarzy*, *Biblioteki oświatowe*, *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*. Podstawową pracą H. Radlińskiej z dziedziny bibliotekarstwa i czytelnictwa jest *Książka wśród ludzi*. Ta znana książka, oprócz wiedzy o czytelnictwie, zawiera bogaty materiał dotyczący zagadnień pedagogiki społecznej i problemów oświaty pozaszkolnej.

Na przełomie lat 40. i 50. H. Radlińska, nie mogąc pogodzić się z narastającym kultem jednostki, prześladowań i terroru, ograniczyła się jedynie do uczestnictwa w bieżącym życiu naukowym i społecznym. Najczęściej wypowiadała się na tematy samokształcenia i czytelnictwa. W 1950 r. otrzymała płatny urlop na Uniwersytecie Łódzkim, co stanowiło jednoznaczne pozabawienie możliwości oficjalnego kontynuowania swoich prac i zainteresowań naukowych i społeczno-oświatowych.

Helena Radlińska zmarła 10 października 1954 r. w Łodzi. Jest pochowana na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Odznaczona była Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta, Złotym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury.

Dorobek H. Radlińskiej jest bardzo bogaty. Ogromna spuścizna zawarta jest w wielu po-

śmiertnych publikacjach o charakterze bibliograficznym. Ponadto powstają różnego rodzaju analizy i studia poświęcone poszczególnym obszarom twórczości Heleny Radlińskiej — patronki Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy oraz kierunkom zainteresowań i aktywnej działalności.

oprac. JÓZEF LEWICKI

RELACJE

Lucjan Biliński

Wielkie otwarcie Biblioteki Śląskiej

Historia budowy Biblioteki Śląskiej nie jest długa, w porównaniu z podobnymi inwestycjami w kulturze, jednak jej początek sięga roku 1990. Powołany został wówczas Społeczny Komitet Pomocy Bibliotece, który bardzo energicznie zajął się gromadzeniem środków na budowę nowego gmachu i zjednywania dla idei budowy nowoczesnej biblioteki jak najszerzego poparcia społeczeństwa, władz wojewódzkich i centralnych. Było to konieczne, aby umieścić tę budowę na liście inwestycji centralnych. Stało się to dopiero w 1994 r., chociaż byłem świadkiem podejmowania tych starań znacznie wcześniej.

Budowa Biblioteki Śląskiej stała się faktem po wmurowaniu pod przyszły gmach, w dniu 23 października 1991 r. kamienia węgielnego.

Środki społeczne na ten cel wpływały z małych gmin i miast Śląska, organizowano festyny i loterie aby zasilić konto budowy. Przeprowadzona na antenie radia Flash licytacja partytury „Krzesanego” Wojciecha Kilara i skąpela prof. Zbigniewa Religi przyniosły również oczekiwane środki finansowe, wspomagające budowę.

W dniu 10 czerwca 1994 r. zobaczyłem po raz pierwszy już prawie skończoną bryłę gmachu Biblioteki Śląskiej, a jej końcowy kształt miałem okazję poznać w biurze projektanta i realizatora inwestycji — ARAR w Katowicach i usłyszeć fachowe opinie autorów projektu, architektów: Juranda Jareckiego, Stanisława Kwaśniewicza i Marka Gierlotki.

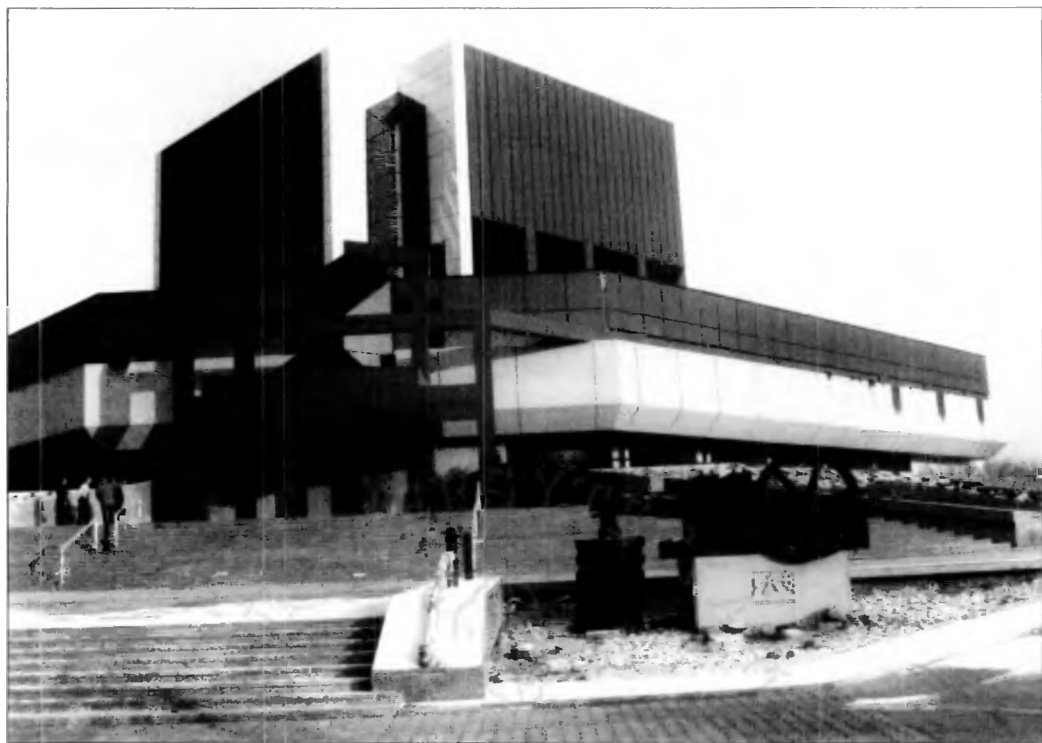
Gmach Biblioteki Śląskiej, o niepowtarzalnej architekturze, był już gotowy w maju 1998 r. i można było rozpocząć następną batalię o doposażenie wnętrza i przeniesienie zbiorów. W dniu 8 maja 1998 r. książdz biskup Damian Zimoń, Metropolita Katowicki, poświęcił budynek.

W dniu 24 października br. odbyło się uroczyste otwarcie nowej siedziby Biblioteki Śląskiej w Katowicach przy Placu Europy 1. Poprzedziło je poświęcenie sztandaru Biblioteki Śląskiej w trakcie mszy świętej w Archikatedrze Chrystusa Króla.

Na uroczystości otwarcia nowej siedziby Biblioteki Śląskiej w Katowicach przybyli: Premier Rządu RP Jerzy Buzek z małżonką Ludgardą, Wiceminister Kultury i Sztuki Jacek Weiss, wojewodowie: bielski, częstochowski, katowicki i opolski oraz liczni goście zaproszeni na tę uroczystość.

Symbolicznego otwarcia Biblioteki — za pomocą urządzeń elektronicznych, dokonał: Premier Jerzy Buzek i Wiceminister Kultury i Sztuki Jacek Weiss. Po symbolicznym otwarciu Biblioteki gawędę filologiczną o książce i bibliotekach wygłosił prof. dr hab. Jan Malicki — dyrektor Biblioteki Śląskiej.

Jako pierwszy zabrał głos Premier Jerzy Buzek, który pogratulował i podziękował dyrekcji i zespołowi pracowników Biblioteki Śląskiej i jej liczным przyjaciółom za ogromny wysiłek w realizacji tej nowoczesnej inwestycji i jej szybkie uruchomienie dla czytelników.

Najbardziej zasłużeni bibliotekarze otrzymali z rąk Premiera Jerzego Buzka odznaczenia państwowe.

Program uroczystości otwarcia Biblioteki przewidywał wręczenie Nagrody imienia Karola Miarki (przyznawanej wspólnie przez czterech wojewodów — bielskiego, częstochowskiego, katowickiego i opolskiego). Sylwetki tegorocznych laureatów tej nagrody przedstawiła Magdalena Skóra — wicedyrektor Biblioteki Śląskiej, a nagrody (po jednym z wymienionych województw) wręczali wojewodowie.

Wiceminister Kultury i Sztuki Jacek Weiss wręczył wyróżnionym pracownikom Biblioteki Śląskiej odznaki „Zasłużony Działacz Kultury” oraz dyplomy, a także nagrody Ministra Kultury i Sztuki dla dyrekcji Biblioteki. Podziękował za ogromny wkład w realizację budowy nowoczesnego gmachu dla Książnicy.

Listy gratulacyjne wręczyli także wojewodowie czterech sąsiadujących województw.

Przewodniczący Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich dr Stanisław Czajka podziękował w imieniu środowisk bibliotekarskich za wysiłek w realizacji nowoczesnej

inwestycji bibliotecznej i wręczył Bibliotece Śląskiej medal „*Bibliotheca Magna Perennisque*” oraz dla dyrektora prof. dr hab. Jana Malickiego medal „*W dowód uznania*”.

Część artystyczną uroczystości wypełniły występy Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”.

Z przebiegu uroczystości, z rangi gości w nich uczestniczących, można śmiało powiedzieć, że było to *Wielkie otwarcie*, wspianego, nowoczesnego gmachu, osadzonego na 2-hektarowym terenie na placu, od niedawna nazwanym placem Rady Europy. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 81 000 m³ kubatury, 17 tys. m² powierzchni, na której mieści się m.in. 52 km regałów. Z czytelni będzie mogło korzystać 220 osób, magazyn wysokiego składowania ma 9 m wysokości, przesuwane regały kompaktowe 9 m długości.

Książki zamawia się korzystając z komputera, nie trzeba ręcznie wypisywać zamówienia, jedynie należy je podpisać. Informacje o poszukiwanej pozycji można odczytać na ekranie monitora. Wszystkie książki zostały zaopatrzone w kod kreskowy, który w magazynie wysokiego składowania pozwala robotom bezbłędnie wyszukiwać zamówioną pozycję. System specjalnych szyn,

znajdujących się zarówno w magazynach wysokiego składowania, jak i w tradycyjnych, po umieszczeniu książki w specjalnym wózku, zapewnia błyskawiczną realizację zamówienia, niezależnie czy złożono je w czytelní, czy w dziale zamówień. Bramki magnetyczne zamontowane w czytelní chronią księgozbiór przed kradzieżą.

Biblioteka ma wewnętrzną sieć komputerową i łączy internetowe.

Ta nowoczesna Biblioteka zawdzięcza swój ostateczny kształt architektom, realizatorom budowy, aktywnej i twórczej dyrekcji i pracownikom Książnicy, ale także ... dendrologom, którzy zadbali o to, aby każde drzewo ozdabiające otoczenie zostało zachowane; stworzono więc dla niektórych „pomników przyrody” specjalne zabezpieczenia.

A teraz po wielkim otwarciu można będzie się spodziewać wielkiego zwiedzania obiektu, zwanego już obecnie Biblioteką XXI wieku.

Długo oczekiwana nowa siedziba biblioteki wyszkowskiej — już otwarta

Jadąc z Warszawy do Wyszkowa, niedaleko za Radzyminem mijamy wieś Głuchy, miejsce, gdzie w 1821 r. urodził się patron Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Wyszowie — Cyprian Kamil Norwid. Pamiątkowy dworek, do którego prowadzi piękna aleja grabowa, został zakupiony przez Andrzeja Wajdę. Jest obiektem zainteresowań nie tylko historyków literatury i architektów, ale także osób, które o Norwidzie coś już wiedzą. Wielkiemu poecie poświęcona jest wmurowana we frontową ścianę dworku w Głuchach pamiątkowa tablica.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Wyszowie z racji sąsiedztwa miejsca urodzin poety i zasług w upowszechnianiu jego twórczego dorobku, w pełni zasługiwała na nadanie jej imienia Cypriana Kamila Norwida.

Wyszowska biblioteka publiczna w przyszłym roku obchodzić będzie 50-lecie swojej działalności¹. Z tego 50-lecia aż prawie 25 lat przypada na starania, a niekiedy nawet walkę o wybudowanie dla tej książnicy nowego budynku.

Wszystko zapowiadało się bardzo dobrze, w 1974 r. podjęto decyzję o budowie biblioteki, ale już w następnym roku Wo-

jewództwo Rada Narodowa w Warszawie, która miała finansować tę inwestycję, przestała istnieć. Powstało wówczas 49 województw, a Wyszów znalazł się w granicach nowo utworzonego województwa ostrołęckiego. Nie było pieniędzy na realizację tej inwestycji, ale był upór i organizatorski talent długoletniej dyrektorki Biblioteki, obecnie wiceburmistrza Wyszowa — Ewy Ciunkiewicz. Potrafiła ona zjednać dla budowy Biblioteki miejscowych prominentów, a w ostatnich latach także licznych sponsorów.

W dniu 2 października 1998 r., w czasie otwarcia Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Kamila Norwida wiceburmistrz Ewa Ciunkiewicz odczytała długą listę osób, które na przestrzeni długiego, bo 25-letniego okresu budowy i niebudowy Biblioteki wspierały jej wysiłki i starania o pieniądze, wyposażenie i wystrój książnicy.

Obecny na otwarciu nowego gmachu Biblioteki wiceminister kultury i sztuki Jacek Weiss, dziękując za ogromny wysiłek w realizacji tej inwestycji stwierdził, że ona jest pięknym prezentem dla miejscowych władz samorządowych, przyszłego powiatu, a także Ministra Kultury i Sztuki. Będzie to satysfakcja dla władz województwa ostrołęckiego, ale już w słowach podziękowania wojewody ostrołęckiego Jacka Duchnowskiego i dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce Mieczysława Romanika można było wyczuć zarówno radość jak i smutek, bo Wyszów, podobnie jak

¹ Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Cypriana Kamila Norwida została założona w 1948 r.; dotychczas mieściła się w nieodpowiednim, ciasnym pomieszczeniu przy Al. Róż 2, obecnie w nowym gmachu przy ul. Sowińskiego 80. Posiada zbiory przekraczające 87 tys. wol., ponad 60 tytułów czasopism. Prowadzi 5 filii w Wyszowie oraz 5 filii na wsi.

Uroczyste otwarcie Biblioteki

Fot. Sabina Malinowska

Ostrolęka przechodzą od 1 stycznia 1999 r. do Mazowsza. Wykorzystał ten fakt prezes Mazowieckiego Towarzystwa Kultury Zygfryd Rekosz, który podkreślając związki Wyszkowa z Mazowszem przedstawił głównie kierunki działalności MTK, a przy tej okazji obdarował Bibliotekę najnowszymi publikacjami o tym Regionie. O bliższych związkach Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Kamila Norwida w Wyszkanie ze stolicą mówiła Janina Jagielska — dyrektor Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy, która w imieniu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich przekazała Bibliotece medal „W dowód uznania” oraz odznakę SBP dla dyrektora Biblioteki Elżbiety Kwaśniewskiej.

Biblioteka otrzymała, oprócz darów książkowych MTK i Wydawnictwa Pallotinum, także obrazy i inne pamiątki. Do tych szczególnych pamiątek zaliczyć należy wspomnienia ks. prof. Henryka Kietlińskiego przedstawiające zasługi najstarszej, bo jeszcze przedwojennej, biblioteki prywatnej w Wyszkanie i zasługi jej właścicielki. Przewodnicząca wyszkowskiego Klubu Seniora przekazała do zbiorów Bib-

lioteki kilka wspomnień członkiń tego Klubu, a zważywszy, że czołówka Klubu liczy sobie powyżej lat dziewięćdziesięciu (są i ponad osiemdziesięcioletnie członkinie), z pewnością owe wspomnienia będą ważnymi dokumentami życia społecznego, sięgające głębokiej retrospekcji. Wysoki cenzus wiekowy wykluczył seniorów, bo ich średnia życia nie przekracza obecnie 72 lat. Tego rodzaju konstatacje są, myślę dopuszczalne, zważywszy, że nazwa wyszkowskiego Klubu Seniora brzmi — „Nasz Uśmiech”.

Radosny nastrój uroczystości oddania nowych pomieszczeń dla Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Cypriana Norwida w Wyszkanie podtrzymał młodzieżowy zespół orkiestry Ochotniczej Straży Pożarnej w Wyszkanie, który wykonał m.in. „Lekką kawalerię” Franz’a Suppé i „Marsza Radezky’ego”, a także wiązanek melodii George Gershwin — dla podkreślenia 100-lecia jego urodzin.

Po uroczystości otwarcia Biblioteki, poprzedzone jej poświęceniem, odbyło się zwiedzanie pomieszczeń księżnicy. Trzypiętrowy budynek zajmuje Urząd Skarbowy

i Biblioteka, a sama powierzchnia biblioteczna ma 1800 m kw. powierzchni użytkowej. Na pierwszym piętrze znajdują się książki dla dorosłych i czytelnia czasopism, na drugim: czytelnia naukowa, dział regionalny, na trzecim: sala konferencyjna i szkoleniowa. Jest też pomieszczenie na ekspozycję. Dla czytelników dostępny jest estetycznie wykonany barek. W dniu otwarcia wszystko pachniało świeżością, a nowy wystrój meblowy kazał domyślać się, że hojnym sponsorem była tu Wyszowska Fabryka Mebli.

Ten nowoczesny budynek, dobrze wyposażony w podstawowe urządzenia, wymaga szybkiej komputeryzacji. Czy uda się to zrobić jeszcze obecnemu organizatorowi Biblioteki, czy już samorządowi powiatu wyszkowskiego, okaże najbliższa przyszłość. W każdym razie samorząd powiatowy odziedziczy to, co było chlubą dokonania mieszkańców Wyszkowa i będzie z pewnością udokumentowane w przygotowywanej monografii Wyszkowa.

LUCJAN BILIŃSKI

KOMUNIKATY

Barbara Tomkiewicz

Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich

Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich jako organizacja pozarządowa zostało powołane z inicjatywy zespołu doradców metodycznych ds. bibliotek szkolnych w 1992 r. Rejestracja w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie nastąpiła 22 września 1992 r.

Celem Towarzystwa jest:

- czynny udział w tworzeniu właściwych warunków pracy bibliotek,
- integracja środowiska nauczycieli bibliotekarzy i ochrona ich interesów zawodowych,
- działania na rzecz rozwoju czytelnictwa dzieci i młodzieży,
- kształtowanie twórczej postawy zawodowej i popieranie wszelkich inicjatyw nauczycieli w tym zakresie,
- doskonalenie fachowe nauczycieli bibliotekarzy, uwzględniające najnowsze trendy w dydaktyce szkolnej.

Powyżej przedstawione cele Towarzystwo realizuje przez współpracę z wieloma instytucjami zarówno państwowymi, jak i samorządowymi; przez zajmowanie stanowiska w sprawach merytorycznych a także legislacyjnych, dotyczących funkcjonowania bibliotek czy też statusu nauczyciela bibliotekarza.

Członkiem Towarzystwa może być każdy, czynnie pracujący nauczyciel bibliotekarz oraz osoba legitymująca się szczególnymi zasługami dla bibliotekarstwa szkolnego — otrzymuje ona wówczas tytuł członka honorowego. Godność tą nadaje, na wniosek Rady Głównej, Zgromadzenie Delegatów, które jest najwyższą władzą Towarzystwa.

Ponadto przewiduje się nadawanie tytułu członka wspierającego osobie, która deklaruje poparcie finansowe lub rzeczowe dla Towarzystwa.

Kadencja władz, po sądowej nowelizacji statutu w 1997 r., trwa obecnie 5 lat.

Pierwsze władze zostały powołane podczas Zgromadzenia Delegatów, drogą demokratycznych wyborów 13 stycznia 1993 r. W skład Rady Głównej weszły następujące osoby:

- Barbara Tomkiewicz — prezes (Warszawa)
- Bogusław Olejniczak — zastępca prezesa (Łódź)
- Magdalena Szczecińska — zastępca prezesa (Bielsko-Biała)
- Wiesława Papierska — sekretarz (Warszawa)
- Anna Iwicka-Okoniska — zastępca sekretarza (Łódź)
- Maria Krajewska — skarbnik (Warszawa)
- Joanna Bohdziun — zastępca skarbnika (Łódź)

Następnie, jak grzyby po deszczu, pojawiły się oddziały Towarzystwa; pierwszy rozpoczął swą działalność już 15 stycznia w Łodzi z prezesem Bogusławem Olejniczakiem na czele.

Obecnie funkcjonuje 14 oddziałów w następujących miejscowościach: Bielsko-Biała, Częstochowa, Elbląg, Gdańsk z siedzibą w Gdyni, Kielce, Legnica, Leszno Wlkp., Lublin, Olsztyn, Opole z siedzibą w Nysie, Suwałki, Warszawa (wraz z Siedlcami i Skierniewicami) i Wrocław. W niedalekiej przyszłości nauczyciele bibliotekarzy z Krakowa noszą się z zamiarem powołania kolejnego oddziału.

W 1995 r. po spotkaniu z nauczycielami bibliotekarzami ze Stanów Zjednoczonych, które odbyło się w Ministerstwie Edukacji Narodowej, Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich zostało wpisane na członka Międzynarodowego Stowarzyszenia Bibliotek Szkolnych — IASI.

W marcu 1996 r. Zgromadzenie Delegatów dokonało wyboru władz drugiej kadencji. Utrzymał się warszawsko-łódzki skład Rady Głównej z następującymi zmianami: zastępcą prezesa została Alicja Maciejek (Łódź); zastępcą sekretarza Ewa Borusińska (Warszawa); zastępcą skarbnika Teresa Kotlarek (Warszawa).

Rada Główna zgodnie z założeniami statutowymi Towarzystwa proponuje różnorodne działania na rzecz doskonalenia zawodowego nauczycieli bibliotekarzy. Tradycją stały się coroczne, czerwcowe Ogólnopolskie Fora Nauczycieli Bibliotekarzy. Każde z nich organizowane jest pod innym hasłem. Uczestnikami Forum są nauczyciele bibliotekarzy, doradcy metodyczni, nauczyciele przedmiotów współpracujący z biblioteką szkolną, przedstawiciele władz oświatowych, redaktorzy czasopism bibliotekarskich i okolicznościowych.

I Forum odbyło się w Sulejówku, w siedzibie ośrodka szkoleniowego CODN. Tematem Forum była „Książka. Literatura. Biblioteka we współczesnej szkole”. W spotkaniu uczestniczyło łącznie ok. 270 osób. Miało ono szczególne znaczenie, bowiem było to pierwsze od kilku lat spotkanie przede wszystkim o charakterze integracyjnym, z udziałem nauczycieli bibliotekarzy z Danii.

Do prac organizacyjnych Forum włączyli się mieszkańcy Sulejówka, nauczyciele znający dobrze teren od strony historycznej oraz ludzi kiedyś tu mieszkających, jak np. marszałek J. Piłsudski.

Następne spotkania:

- 1993 r. Słupsk — nt. „Biblioteka. Czytelnik. Forum pracy” — prezentacja pracy pedagogicznej nauczycieli bibliotekarzy woj. śląskiego;

- 1994 r. Kielce — „Biblioteka centrum dydaktycznym szkoły” — temat ciągle aktualny; do takiego modelu winny zmierzać biblioteki szkolne;

- 1995 r. Leszno — „Ekologia w pracy wychowawczej nauczyciela bibliotekarza”;

- 1996 r. Kraków — „Historia i kultura Krakowa w pracy nauczyciela bibliotekarza”;

- 1997 r. Siedlce — VII Forum nt. „Biblioteka miejscem inicjatywy twórczych uczniów i nauczycieli” — urozmaicone popisami uczniowskich zespołów regionalnych w szkołach Siedlec, Miętnego i Mrozów oraz udziałem prof. historii sztuki Marka Kwiatkowskiego.

W 1998 r. zamiast Forum odbyło się w Warszawie 29 września w gmachu Ministerstwa Edukacji Narodowej ogólnopolskie spotkanie z inicjatywy ministerstwa i Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich nt. „Miejsce biblioteki w zreformowanej szkole”, na którym był obecny min. Wojciech Książek, a referat wygłosiła rzeczniczka bibliotek szkolnych prof. Jadwiga Andrzejewska z Wrocławia.

Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich organizuje wyjazdy edukacyjne krajowe i zagraniczne, których celem jest poznawanie działalności bibliotek narodowych, naukowych, szkolnych.

Peregrynację po bibliotekarskim świecie rozpoczęliśmy od Pelplina (*Biblia 42-wierszowa J. Gutenberga*) i Gdańska (1992 r.); następnie Wrocław — Biblioteka i Wydawnictwo „Ossolineum” (1993 r.), Poznań — Biblioteka im. Raczyńskich i Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Gniezno, Kórnik (1994 r.); Lublin — Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego, Nałęczów, Kazimierz n/Wisłą (1996 r.). Organizacją pobytu zajmowały się doradczynie ds. bibliotek szkolnych w Wojewódzkich Ośrodkach Metodycznych, członkowie Towarzystwa.

Wyjazdy za granicę zapoczątkowało poznanie Biblioteki Narodowej w Wiedniu (niedługo po pożarze w 1995 r.) oraz biblioteki szkoły średniej słynnego Teresianum — zarówno starej, urządzanej w stylowym wnętrzu jak i nowoczesnej skomputeryzowanej. Berlin, Norymberga, Praga (1996 r.), to pełna merytorycznych wrażeń forma doskonalenia. W Berlinie — Pruska Biblioteka Państwowa (Narodowa) — nowoczesna, zlokalizowana w gmachu o ciekawej architekturze, ale też zwykle biblioteki szkoły średniej i podstawowej, gdzie wiele codziennych problemów podobnych jest do naszych. Norymberga oczarowała nie tylko samym miastem, jego architekturą, duchem tworzącego tu niegdyś Dürera, funkcjonalnie i nowoczesnie urządzonej biblioteką publiczną, zwłaszcza działu dziecięcego, ale wyjątkową życzliwością ludzi. Budapeszt (1997 r.) — Biblioteka Parlamentu, biblioteka szkoły średniej, której dyrekcja niezwykle sprzyja i rozumie potrzeby jej rozwoju, spotkanie z przedstawicielami Towarzystwa Bibliotekarzy Szkolnych; biblioteka publiczna w Wyszehradzie spięła niejako kłamrą merytoryczne wrażenia na Węgrzech.

Rada Główna TNBSP organizuje formy doskonalenia w zależności od zainteresowań nauczycieli. Odbyły się więc zajęcia o następującej tematyce:

- terapeutyczna funkcja książki — z udziałem uczennic z Pogotowia Opiekuńczego;

● pedagogika zabawy — dla nauczycieli prowadzących zajęcia z dziećmi młodszymi;

● „od autora do czytelnika” — wprowadzanie metody dramy w pracy z dziećmi i młodzieżą — zajęcia autorstwa Anny Dziedzic.

TNBSP, jako pierwsze w Polsce zorganizowało 108 godzinny kurs z zakresu psychoddydaktyki twórczości pod merytorycznym kierunkiem autora programu Krzysztofa J. Szmidta z Uniwersytetu Łódzkiego.

Co roku nauczyciele bibliotekarze spotykają się w siedzibie na wspólnym opłatku. Z inicjatywy Rady Głównej został opracowany program edukacyjny p.n. „Odkrywanie młodych talentów w kontaktach z książką”. Temat ten podjęły następujące oddziały: warszawski (wraz z Siedlcami), gdański, kielecki, lubelski, olsztyński, łódzki, legnicki, leszczyński. Efektem realizacji programu są m.in. wydane tomiki poezji, prozy dziecięcej i młodzieżowej jak np. *Już czas...*, *Pozwól mi się znaleźć. Kocham tę Ziemię. Strofy o moim mieście* i in.

TNBSP zajmuje stanowisko wobec spraw trudnych i ważnych dla bibliotek i nauczycieli. Na łamach czasopism bibliotekarskich zabieraliśmy głos w dyskusji na temat:

— umieszczenia bibliotek szkolnych w Ustawie o bibliotekach a także jednoznacznego sformułowania zapisu w Ustawie oświatowej,

— zachowania statusu nauczyciela bibliotekarza jako nauczyciela I grupy z możliwością planowanego awansu szczeblowego.

Na konferencji w Olsztynie w 1997 r. B. Tomkiewicz wygłosiła referat odnośnie problemu łączenia bibliotek szkolnych z publicznymi i zajęła stanowisko krytyczne wobec tych praktyk.

Uważam, że niebagatelne znaczenie miało zabranie głosu w dyskusji na temat wychowawczej

roli biblioteki szkolnej podczas konferencji w Galerii Porczyńskich w Warszawie (czerwiec 1998 r.) w obecności min. min. M. Handkego i W. Książka. Ustalono wówczas, że celowe będzie zorganizowanie wspólnej konferencji TNBSP i MEN. Jak wspomniano wyżej, konferencja (pierwsza z cyklu) odbyła się 29.09.98 r.

Oddziały Towarzystwa prowadzą własną działalność, wydają biuletyny, organizują też wyjazdy edukacyjne. Przy oddziałach powstają Kluby Użytkowników Komputerów. Towarzystwo od początków swego istnienia prowadzi kronikę, żywą dokumentację ponad pięcioletniego funkcjonowania.

Wiele wiadomości o pracach TNBSP publikuje miesięcznik nauczycieli bibliotekarzy „Biblioteka w Szkole”.

Mam nadzieję, że Towarzystwo będzie rozwijać się dalej i prężnie w mniejszych ośrodkach np. powiatach, gdzie oddziaływanie takiej organizacji jak nasza, może być znaczące i skuteczne. Zapewni to stałe zwracanie uwagi na problemy bibliotek szkolnych, przyczyniając się do ich rozwoju jako głównych, samokształceniowych i multimedialnych pracowni w każdej szkole; przybliży władzom ich potrzeby, co będzie procentowało w pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą.

Adres: Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy
Szkół Polskich
ul. Nowy Świat 21A
00-029 Warszawa
Szkoła Podstawowa Nr 211

Autorka jest prezesem
Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy
Szkół Polskich

Naszym Szanownym
Czytelnikom, Sympatykom i Autorom
oraz wszystkim, którzy przyczyniają się
do powstawania i rozpowszechniania
„Poradnika Bibliotekarza”
życzenia pogodnych, pełnych optymizmu
ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
i jak najpomysłniejszego
NOWEGO ROKU 1999

składają

Redakcja i Wydawnictwo SBP

Lidia Błaszczyk
Ewa Gruda

Świat książki dziecięcej

RECENZJE

■ Nieznana klasyka

Nakładem gdańskiego wydawnictwa Novus Orbis ukazała się właśnie powieść dla dzieci z gatunku fatasy — *Królewicz i wróżka*. Jej autorką jest bardzo popularna i lubiana w swoim czasie pisarka angielska Dinah Maria Mulock. Publikowała też pod nazwiskiem męzkowskim — Craik. Żyła w latach 1818-1887. W rodzimej literaturze ma swoje miejsce, jej powieści dla dorosłych zestarzały się, ale książki dla dzieci czytywane są nadal, w szacownym towarzystwie *Pierścienia i róży* W. M. Thackeraya, *Wodnych dzieci* Ch. Kingsleya czy *Na skrzydłach Północnej Wichury* G. MacDonalda. Z tym ostatnim była zresztą zaprzyjaźniona i — być może — pozostawała do pewnego stopnia pod jego wpływem jako autorka książek dla dzieci. W Polsce jednak jej nazwisko nie mówi czytelnikom, a co gorsza, chyba również osobom redagującym *Królewicza i wróżkę*, bo nikt nie poprawił oczywistego błędu w notce biograficznej; jako datę narodzin pisarki podano rok 1926!

Tym niemniej jednak polskie dziecko ma szansę poznać wreszcie *The Little Lambe Prince*, czyli *Małego kulawego księcia* (tak brzmi oryginalny tytuł omawianej książki, której pierwsze wydanie ukazało się w roku 1875). Jest to piękna baśń o kalekim osieroconym chłopcu, który miał nieszczęście urodzić się księciem. Ten fakt, podobnie jak kalectwo, wpłynął zasadniczo na jego życie. Jest to w gruncie rzeczy opowieść o kształtowaniu charakteru i o tym, że nawet choroba może stać się pewną wartością, jeśli człowiek nauczy się z nią żyć.

Tę trochę już staroświecką, ale mądrą i pełną uroku historię dobrze przetłumaczyła Karolina Bałaban. Oczywiście, niektóre jej przesłania wydają się dziś niezbyt od-

krywcze, choćby to, że każdy człowiek jest ważny — biedak tak samo jak królewicz. Jednak podobne myśli zawierają i powieści pani Burnett, a ciągle należą one do ulubionych lektur dzisiejszych dzieci. Warto więc zachęcić je do poznania *Królewicza i wróżki* Dinah Marii Mulock. (L B.)

■ Wciąż szumią wierzby...

Od jakiegoś czasu stały się modne kontynuacje powieści, które mimo upływu lat nie przestają zachwycać czytelników. Mam na myśli takie bestsellery, jak *Przemięło z wiatrem*, powieści Jane Austen, czy nawet *Wojnę i pokój*. O walorach każdego z tych „ciągów dalszych” należałoby mówić osobno, faktem jest jednak, że zdarzają się kontynuacje znakomite, takie np., jak trylogia Williama Horwooda, opisująca dalsze losy bohaterów przeboju Kennetha Grahame’a *O czym szumią wierzby*. Składają się nań następujące tytuły: *Zima pośród wierzb*, *Triumf Ropucha i Nad Rzeką i Tam Dalej*. William Horwood, autor „kreciego” cyklu o Duncton, zdaje się wymarzoną kontynuatorem przygód stworzonego przez Grahame’a zwierzęcego światka znad Rzeki. Podobnie jak w *O czym szumią wierzby*, tak i tutaj akcja płynie dwoma nurtami, ukazując z jednej strony historię lekkomyślnego, chwilami nieco irytującego Ropucha, z drugiej zaś nastrojową i refleksyjną opowieść o wiernym Krecie, gościnnym, taktownym Szczurku i gburowatym, ale mądrym Borsuku, a także o ich młodych krewnych, którzy pozostaną na świecie, gdy starsze pokolenie odejdzie Tam Dalej — w podróż, z której nie ma powrotu. Życie przyjaciół u Horwooda płynie dość leniwie (wyjątkiem jest Ropuch), wyznaczone zmiennością pór roku. Jednakowoż życzliwość i lojalność wobec przyjaciół każe zwierzętom rezygnować niejednokrotnie ze świętego spokoju na rzecz pomocy — udzielanej początkowo trochę z musu, potem zaś

z pełnym poświęceniem i do końca. Horwood podporządkował się idealnie stylowi Grahame'a, może tylko zwiększając nieco dramaturgię przekazu. Trylogia została dobrze przetłumaczona przez Hannę Pasierską i zilustrowana przez Patricka Bensona, którego kreska w niczym nie ustępuje talentowi Ernesta Sheparda — najbardziej znanego ilustratora dzieła Grahame'a. (E. G.)

GŁÓWNA KSIĘGARNIA NAUKOWA

im. Bolesława Prusa

ul. Krakowskie Przedmieście 7

00-068 Warszawa

tel. (0-22) 826 18 35

fax (0-22) 826 64 49

E-mail: prusi@gkn-prus.com.pl

BESTSELLERY

październik/listopad 1998

1. Cesare Ripa: *Ikonologia*. UNIVERSITAS

2. Hilary Putnam: *Wiele twarzy realizmu i inne eseje*. PWN

3. Emmanuel Levinas: *Całość i nieskończoność*. PWN

4. Georges Bataille: *Doświadczenie wewnętrzne*. WYDAWN. KR

5. Jacek Trznadel: *Kolaboranci*. WYDAWN. ANTYK MARCIN DYBOWSKI

6. Roy Jacobsen: *Nowa woda*. ŚWIAT LITERACKI

7. John Grisham: *Obronca ulicy*. AMBER

8. Nicholas Evans: *W pętli*. WYDAWN. ZYSK i S-KA

9. Czesław Miłosz: *Piesek przydrożny*. ZNAK

10. Michał Głowiński: *Czarne sezone*. WYDAWN. OPEN

oprac. HALINA TYMOSZCZUK

IKAR '98 — nagroda za osiągnięcia na rynku książki

Nagroda Sezonu Wydawniczo-Księgarskiego 1997/1998 IKAR nie jest nagrodą literacką. Obecnie przyznawana jest w 10 kategoriach: autorskiej, edytorskiej, poligraficznej, księgarstwa hurtowego i księgarstwa detalicznego, bibliotekarskiej, informacyjno-publicystycznej, promocyjnej, opracowania graficznego książki multimedialnej. Obejmuje swym zasięgiem zatem wszystkie dziedziny działalności na rynku książki i ta sfera działań w danym roku podlega ocenie Kapituły Nagrody IKAR.

W tym roku Nagroda Sezonu Wydawniczo-Księgarskiego została przyznana już po raz czwarty. Ogłoszenie werdyktu Jury miało miejsce w dn. 19.09.1998 r. w czasie trwania w Warszawie 9. Krajowych Targów Książki.

W kategorii bibliotekarskiej wyróżniono Wojciecha Szymanowskiego, dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach,

za organizację bibliotekarskiego Forum Czytelniczego w Cedzynie oraz zapewnienie mu formy i treści godnych rangi wydarzenia kulturotwórczego.

Skład Kapituły Nagrody IKAR '98

Janusz Adamczyk — Wydawnictwo Literackie
Monika Bialecka — Ars Polona
Piotr Dobrołęcki — Megaron
Ryszard Grabkowski — Teatr Narodowy
Tadeusz Górny — Giełda Wydawców, TUiR Partner
Irena Janowska-Woźniak — Nowe Książki
Andrzej Nagraba — Wiedza Powszechna
Tadeusz Lewandowski — Polskie Radio
Marek Tobera, przewodniczący — Notes Wydawniczy
Jolanta Walewska — Szewal
Tadeusz J. Zółciński — Megaron

Jury Nagrody IKAR '98

dr Andrzej Chrzanowski, prezes Polskiej Izby Książki
prof. Aleksander Gięysztor
prof. Ewa Łętowska
red. Krzysztof Masłoń, Rzeczpospolita
dyr. Janusz Odrowąż-Pieniążek
prof. Andrzej Zawiślak
dyr. Michał Jagiello — Biblioteka Narodowa
oraz eksperci
prof. Jadwiga Kolodziejska — Biblioteka Narodowa
red. Andrzej Palacz — „Wydawca”
dyr. Zygmunt Adamski — Polska Izba Druku

kategoria	IKAR '95	IKAR '96	IKAR '97	IKAR '98
autorska	Beata Ostrowska	ks. prof. Józef Tischner	prof. Janusz Tazbir	Barbara N. Łopieńska
edytorska	Wyd. Dolnośląskie	Znak	Wyd. Littrackie	Spółdzielnia Wydawn. „Czytelnik”
poligraficzna	Polska Izba Druku	Łódzka Drukarnia	Drukarnia Wydawnicza im. W. L. Anczyca, Kraków	Białostockie Zakłady Graficzne
księgarstwa hurt.	Wsp. Światowid	Kwadro i Kwadro- -Tech.	WKRA	Przedsiębiorstwo Tech.- -Handl. Spółka z o.o. „MarkA” w Toruniu
księgarstwa detal.	Halina Tymoszczyk	Czesław Apiecionek	Księgarnia Stanisława Korczyńskiego w Wilnie	Księgarnia „Eureka” sc Barbary i Krzysztofa A. Zaremby w Świdnicy
infor. publicyst.	Hanna Maciurawicz	Andrzej Rostocki	Małgorzata Karnyńska	red. Hanna Maria Giza
bibliotekarska	Biblioteka im. F. Raczyńskiego, Poznań	Woj. Biblioteka Publ. w Sieradzu im. Wł. Broniewskiego	Woj. Bibl. Publ. „Pod Atlantami” — „Dziennik Europy”, Wałbrzych	dyr. Wojciech Szymanowski Woj. Biblioteka Publ. w Kielcach
promocyjna*)	Jan Rodzeń	Targi Książki Szkolnej EDUKACJA	Zenon Wirth	Wydawn. „Prószyński i S-ka”
oprac. graf. książki**)	—	Maciej Sadowski	Dorota Nowacka i prof. Lech Majewski	Andrzej Dudziński
multimedialna***)	—	—	WSiP	Firma Young Digital Poland
poza kategoriami	—	Władysław Kopaliński	Wyd. ISKRY oraz prof. Janusz Tazbir	Edmund Neustein z Tel. Awiiu

*) — za lata 1995 i 1996 kategoria nosiła nazwę: „inna” lub „pozostała”.

***) — nominacja przyznana po raz pierwszy za rok 1996.

*** — nominacja przyznana po raz pierwszy za rok 1997.

Tabela wg „Biuletynu Nowości Wydawniczych MEGARON” 7-8/98 i danych uzyskanych w Biurze Krajowych Targów Książki „Ars Polony”

Oprac. na podstawie informacji uzyskanych w Ars Polonia — J. Chruścińska

Ukazuje się od maja 1992 r.

Notes

wydawniczy

W każdym numerze:

- zapowiedzi wydawnicze
- Centrum Informacji o Książce
- największy w kraju, liczący około 1000 tytułów zestaw nowości wydawniczych
- bestsellery hurtowni - cykliczna analiza wyników sprzedaży w największych firmach dystrybucyjnych
- publicystyka poświęcona problemom ruchu wydawniczego
- kronika: co słychać w branży?
- problemy bibliotek

Adres redakcji: 00-849 Warszawa, ul. Pereca 13/19 m. 713

**MIESIĘCZNIK
WYDAWCÓW,
KSIĘGARZY,
BIBLIOTEKARZY,
HURTOWNIKÓW**

**I WSZYSTKICH
ZAINTERESOWANYCH
RYNKIEM KSIĄŻKI**

oferujemy prenumeratę

tel./fax 624-84-24

Barbara Tomaszewska

Współpraca biblioteki szkolnej i publicznej w Tczewie

Chciałabym podzielić się z koleżankami i kolegami bibliotekarzami swoimi doświadczeniami związanymi z pracą biblioteki szkolnej i współpracą z biblioteką miejską, w zakresie przeprowadzania lekcji bibliotecznych, wypożyczania międzybibliotecznego, prezentacji prac plastycznych naszych uczniów oraz organizacji przedstawień dla czytelników, przygotowywanych przez młodzież koła teatralnego.

Czytelnikami biblioteki Zespołu Szkół Zawodowych nr 3 w Tczewie są uczniowie zdobywający zawód pracownika biurowego, technika budowlanego, technika odzieżowego, krawca, sprzedawcy i murarza.

Spśród tej młodzieży, razem z koleżanką — pedagogiem szkolnym Dorotą Kaczmarek, postanowiłyśmy utworzyć w naszej szkole koło teatralne. W listopadzie 1997 r. udało nam się zebrać grupę piętnastu osób, w tym trzech chłopców chętnych do współpracy, by rozpocząć przygotowania do pierwszego spektaklu.

Na wigilię Bożego Narodzenia przygotowaliśmy *Opowieść Wigilijną*, której scenariusz napisały uczennice z klasy II TO i III LZ — siostry Renata i Agata Drózdź. Piękną scenografię opracował i wykonał nam ówczesny nauczyciel reklamy — Piotr Osowski. Pozytywny odbiór zachęcił „aktorów” do dalszej pracy. Kolejne przedstawienie przygotowaliśmy na okazji „Dnia Ziemi” w formie relacji telewizyjnej z rozprawy sądowej przeciwko człowiekowi niszczącemu przyrodę i pantomimy, przy odpowiednio dobranej muzyce, ukazującej powolne umieranie lasu z powodu zanieczyszczeń. Z przygotowanym widowiskiem, w togach wypożyczonych z Sądu Rejonowego, postanowiliśmy wyjść poza mury naszej szkoły.

Czytelnię pobliskiej biblioteki osiedlowej, Filii nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie zamieniliśmy w salę sądową i zaprezentowaliśmy się czytelnikom teje

placówki. Kameralne grono czytelników, mile kierownictwo i pracownicy oraz pani dyrektor MBP przyjęli nas serdecznie z prośbą o kolejne przedstawienia.

Na następne spotkanie z czytelnikami, które odbyło się 6.10. br. przygotowaliśmy minispektakl poetycki, oparty na tekstach Wisławy Szymborskiej. (Na marginesie chciałybyśmy podziękować uczniom i opiekunom Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Żywcu, autorom „Obrazków z dworca N”, których scenariusz zamieszczono w „Bibliotece w Szkole” 1997 nr 9 — świetny tekst, skorzystaliśmy z niego przygotowując nasze przedstawienie). Nasi „aktorzy” zostali tym razem również nagrodzeni aplauzem i książkami ufundowanymi przez dyrekcję MBP w Tczewie.

Przedstawienie było okazją do wspólnego spotkania przy kawie i ciasteczkach, bliższego poznania się czytelników z gronem pracowników i naszymi uczniami. Dla niektórych stało się inspiracją do zapoznania się z dorobkiem twórczości W. Szymborskiej, naszej laureatki Nagrody Nobla. Spotkanie stało się również okazją do wspomnień.

Jedna z czytelniczek zaprezentowała nam monolog p. Hanki Bielickiej, który wygłosiła przed czterdziestu laty w swoim kole teatralnym.

Zebranie w bibliotece było udane pod każdym względem, a jednocześnie zachętą dla nas do dalszej pracy nad nowymi widowiskami dla odbiorców w szkole i bibliotece miejskiej.

Obecnie pracujemy nad scenariuszem uroczystości poświęconej sylwetce Adama Mickiewicza z okazji 200-letniej rocznicy urodzin poety. Myślę, że również ta uroczystość spodoba się czytelnikom MBP w Tczewie.

Autorka jest bibliotekarką
w ZSZ nr 3 w Tczewie

WARSZTATY CZYTELNICZE

Beata Jarosińska

Kalendarium rocznic w 1999 roku

STYCZEŃ

- 1.01 urodził się **Zbigniew Nienacki** (właśc. Z. Nowacki) (1929-1994) — prozaik i dramatopisarz
70 rocznica urodzin,
5 rocznica śmierci
- 8.01 urodził się **William Collins** (1824-1889) — powieściopisarz angielski
175 rocznica urodzin,
110 rocznica śmierci (23.09)
- 8.01 urodził się **Kornel Makuszyński** (1884-1953) — prozaik, poeta, humorysta
115 rocznica urodzin
- 14.01 urodził się **Marek Hłasko** (1934-1969) — pisarz
65 rocznica urodzin,
30 rocznica śmierci (14.06)
- 15.01 urodził się **Stanisław Wyspiański** (1869-1907) — dramatopisarz, poeta i malarz
130 rocznica urodzin
- 18.01 urodził się **Aleksander Świętochowski** (1849-1938) — publicysta, dramaturg, prozaik, historyk i filozof
150 rocznica urodzin
- 19.01 urodził się **Edgar Allan Poe** (1809-1849) — poeta i nowelista amerykański
190 rocznica urodzin,
150 rocznica śmierci (7.10)
- 21.01 urodziła się **Stanisława Fleszarowa-Muskat** (1919-1989) — pisarka
80 rocznica urodzin,
10 rocznica śmierci
- 22.01 urodził się **August Strindberg** (1849-1912) — pisarz szwedzki
150 rocznica urodzin
- 24.01 urodził się **Stanisław Grochowiak** (1934-1976) — poeta, prozaik i dramaturg
65 rocznica urodzin
- 31.01 zmarła **Stefania Sempołowska** (1870-1944) — publicystka, działaczka społeczna i oświatowa
55 rocznica śmierci
- 31.01 zmarł **Jean Giraudoux** (1882-1944) — dramaturg i powieściopisarz francuski
55 rocznica śmierci
- 7.02 urodziła się **Anna Świrszczyńska** (1909-1984) — poetka i dramatopisarka
90 rocznica urodzin,
15 rocznica śmierci (30.09)
- 12.02 zmarł **Julio Cortazar** (1914-1984) — pisarz i tłumacz argentyński
15 rocznica śmierci,
85 rocznica urodzin (26.08)
- 13.02 zmarł **Kazimierz Wierzyński** (1894-1969) — poeta
30 rocznica śmierci,
105 rocznica urodzin (27.08)
- 14.02 zmarł **Wiktor Gomułicki** (1848-1919) — poeta, powieściopisarz, eseista, bibliofil
80 rocznica śmierci
- 20.02 urodził się **Jarosław Iwaszkiewicz** (1894-1980) — prozaik, poeta i dramaturg
105 rocznica urodzin
- 21.02 zmarł **Michał Szolochow** (1905-1984) — pisarz rosyjski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1965)
15 rocznica śmierci
- 23.02 zmarł **Zygmunt Krasiński** (1812-1859) — poeta i dramatopisarz
140 rocznica śmierci

MARZEC

- 4.03 urodziła się **Narcyza Żmichowska** (1819-1876) — powieściopisarka i poetka
180 rocznica urodzin
- 6.03 zmarła **Anna Kowalska** (1903-1969) — powieściopisarka i nowelistka
30 rocznica śmierci
- 6.03 urodził się **Stanisław Jerzy Lec** (1909-1966) — poeta i satyryk
90 rocznica urodzin
- 7.03 urodził się **Adolf Dygasiński** (1839-1902) — powieściopisarz, nowelista i publicysta
160 rocznica urodzin
- 20.03 urodził się **Mikołaj Gogol** (1809-1852) — pisarz i dramaturg rosyjski
190 rocznica urodzin
- 23.03 zmarł **Wojciech Dzierżuszycki** (1848-1909) — polityk, publicysta, filozof i powieściopisarz
90 rocznica śmierci

KWIECIEŃ

- 3.04 zmarł **Juliusz Słowacki** (1809-1849) — poeta i dramaturg

- 150 rocznica śmierci,
190 rocznica urodzin (4.09)
- 7.04 urodziła się **Gabriela Mistral** (1889-1957) — poetka chilijska, laureatka Literackiej Nagrody Nobla (1945)
110 rocznica urodzin
- 10.4 urodziła się **Ewa Szelburg-Zarembina** (1899-1986) — powieściopisarka
100 rocznica urodzin
- 16.04 urodził się **Anatol France** (1844-1924) — powieściopisarz francuski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1921)
155 rocznica urodzin,
75 rocznica śmierci (12.10)
- 16.04 urodziła się **Halina Snopkiewicz** (1934-1980) — powieściopisarka, autorka książek dla dzieci i młodzieży
65 rocznica urodzin
- 19.04 zmarł **George Gordon Byron** (1788-1824) — poeta i dramaturg angielski
175 rocznica śmierci
- 21.04 zmarł **Jean Baptiste Racine** (1639-1699) — poeta i dramaturg francuski
300 rocznica śmierci,
360 rocznica urodzin (21.12)
- 23.04 urodził się **William Shakespeare** (1564-1616) — poeta i dramaturg angielski
435 rocznica urodzin
- 24.04 zmarł **Franciszek Bohomolec** (1720-1784) — komediopisarz i publicysta
215 rocznica śmierci
- 28.04 urodził się **Jan Izidor Sztudynger** (1904-1970) — poeta i satyryk
95 rocznica urodzin

MAJ

- 5.05 urodził się **Szymon Szymonowicz** (1558-1629) — poeta
370 rocznica urodzin
- 6.05 zmarł **Maurice Maeterlinck** (1862-1949) — poeta, dramaturg i eseista belgijski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1911)
50 rocznica śmierci
- 7.05 urodził się **Bohdan Arct** (1914-1973) — prozaik, popularyzator wiedzy lotniczej
85 rocznica urodzin
- 16.05 urodził się **Tadeusz Kubiak** (1924-1979) — poeta, satyryk
75 rocznica urodzin,
20 rocznica śmierci (3.06)
- 17.05 zmarł **Irvin Shaw** (1913-1984) — powieściopisarz i nowelista amerykański
15 rocznica śmierci
- 18.05 zmarł **Pierre Augustine Caron de Beaumarchais** (1732-1799) — pisarz francuski
200 rocznica śmierci
- 19.05 zmarł **Nathaniel Hawthorne** (1804-1864) — pisarz amerykański
135 rocznica śmierci,
195 rocznica urodzin (4.06)

- 20.05 urodził się **Honoré de Balzac** (1799-1850) — pisarz francuski
200 rocznica urodzin
- 21.05 zmarł **Eugeniusz Paukszta** (1916-1979) — prozaik i publicysta
20 rocznica śmierci
- 22.05 urodził się **Arthur Conan Doyle** (1859-1930) — pisarz angielski
140 rocznica urodzin
- 24.05 zmarł **Aleksander Brückner** (1856-1939) — historyk kultury i literatury, sławista, badacz dziejów języka
60 rocznica śmierci

CZERWIEC

- 3.06 zmarł **Franz Kafka** (1883-1924) — pisarz austriacki
75 rocznica śmierci
- 6.06 zmarł **Gerhart Hauptmann** (1862-1949) — dramaturg, prozaik i poeta niemiecki, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1912)
50 rocznica śmierci
- 10.06 zmarła **Sigrid Undset** (1882-1949) — pisarka norweska, laureatka Literackiej Nagrody Nobla (1928)
50 rocznica śmierci
- 13.06 urodził się **Jan Lechoń** (1899-1956) — poeta
100 rocznica urodzin
- 22.06 urodził się **Michał Choromański** (1904-1972) — prozaik i dramaturg
95 rocznica urodzin
- 27.06 urodził się **Wacław Gąsiorowski** (1869-1939) — powieściopisarz i publicysta,
130 rocznica urodzin,
60 rocznica śmierci (30.10)
- 27.06 zmarł **Antoni Golubiew** (1907-1979) — prozaik i eseista
20 rocznica śmierci

LIPIEC

- 3.07 zmarł **Joseph Conrad** (właśc. Teodor Józef Konrad Korzeniowski) (1857-1924) — pisarz angielski polskiego pochodzenia
75 rocznica śmierci
- 5.07 urodził się **Jean Cocteau** (1889-1963) — pisarz francuski
110 rocznica urodzin
- 7.07 urodził się **Lion Feuchtwanger** (1884-1958) — pisarz niemiecki
115 rocznica urodzin
- 12.07 urodził się **Pablo Neruda** (1904-1973) — poeta chilijski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1971)
95 rocznica urodzin
- 14.07 urodził się **Isaac Bashevis Singer** (1904-1991) — pisarz żydowski polskiego pochodzenia, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1978)
95 rocznica urodzin

- 15.07 zmarł **Antoni Czechow** (1860-1904) — poeta i dramaturg rosyjski
95 rocznica śmierci
- 18.07 zmarł **Francesco Petrarca** (1304-1374) — poeta włoski
625 rocznica śmierci,
695 rocznica urodzin (20.07)
- 21.07 urodził się **Ernest Hemingway** (1899-1961) — pisarz amerykański, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1954)
100 rocznica urodzin
- 23.07 zmarł **Wojciech Bogusławski** (1757-1829) — aktor, reżyser, dramaturg
170 rocznica śmierci
- 24.07 zmarł **Edward Stachura** (1937-1979) — poeta i prozaik
20 rocznica śmierci
- 25.07 zmarł **Witold Gombrowicz** (1904-1969) — prozaik i dramaturg
30 rocznica śmierci,
95 rocznica urodzin (4.08)
- 26.07 urodził się **Aldous Huxley** (1894-1963) — powieściopisarz, eseista i krytyk angielski
105 rocznica śmierci
- 26.07 urodziła się **Magdalena Samozwaniec** (1894-1972) — pisarka satyryczna
105 rocznica urodzin
- 26.07 zmarł **Stefan Wiechecki (Wiech)** (1896-1979) — felietonista i satyryk
20 rocznica śmierci
- 28.07 urodził się **Aleksander Dumas (syn)** (1824-1895) — powieściopisarz i dramaturg francuski
175 rocznica urodzin
- 30.07 zmarł **Denis Diderot** (1713-1784) — pisarz, krytyk i filozof francuski
215 rocznica śmierci
- 31.07 zmarł **Antoine de Saint-Exupéry** (1900-1944) — pisarz i lotnik francuski
55 rocznica śmierci

SIERPIEŃ

- 1.08 urodziła się **Jadwiga Łuszczewska (Deotyma)** (1834-1908) — poetka i powieściopisarka
165 rocznica urodzin
- 2.08 urodził się **James Baldwin** (1924-1987) — pisarz amerykański
75 rocznica urodzin
- 3.08 zmarła **Sidonie-Gabrielle Colette** (1873-1954) — pisarka francuska
45 rocznica śmierci
- 4.08 urodził się **Knut Hamsun** (właśc. Knut Pedersen) (1859-1952) — prozaik norweski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1920)
140 rocznica urodzin
- 4.08 zmarł **Krzysztof Kamil Baczyński** (1921-1944) — poeta
55 rocznica śmierci
- 5.08 urodziła się **Janina Broniewska** (1904-1981) — publicystka, autorka powieści dla dzieci i młodzieży
95 rocznica urodzin
- 8.08 zmarł **Juliusz Kaden-Bandrowski** (1885-1944) — powieściopisarz i publicysta
55 rocznica śmierci
- 12.08 zmarł **Jan Fleming** (1908-1964) — powieściopisarz angielski
35 rocznica śmierci
- 16.08 zmarła **Margaret Mitchell** (1900-1949) — pisarka amerykańska
50 rocznica śmierci
- 16.08 zmarł **Tadeusz Gajcy** (1922-1944) — poeta i prozaik
55 rocznica śmierci
- 19.08 urodził się **Jerzy Andrzejewski** (1909-1983) — pisarz
90 rocznica urodzin
- 22.08 zmarł **Jan Kochanowski** (1530-1584) — poeta i dramaturg
415 rocznica śmierci
- 25.08 zmarł **Truman Capote** (1924-1984) — pisarz amerykański
15 rocznica śmierci,
75 rocznica urodzin (30.09)
- 28.08 urodził się **Johann Wolfgang Goethe** (1749-1832) — pisarz niemiecki
250 rocznica urodzin

WRZESIEŃ

- 4.09 zmarł **Georges Simenon** (1903-1989) — prozaik francuski
10 rocznica śmierci
- 9.09 zmarł **Józef Czechowicz** (1903-1939) — poeta
60 rocznica śmierci
- 10.09 zmarł **Melchior Wańkowicz** (1892-1974) — prozaik, publicysta i reporter
25 rocznica śmierci
- 11.09 urodziła się **Maria Kownacka** (1894-1982) — pisarka i autorka książek dla dzieci i młodzieży
105 rocznica urodzin
- 13.09 urodził się **Julian Tuwim** (1894-1953) — poeta i tłumacz
105 rocznica urodzin
- 15.09 urodził się **James Fenimore Cooper** (1789-1851) — pisarz amerykański
210 rocznica urodzin
- 18.09 zmarł **Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy)** (1885-1939) — pisarz i malarz
60 rocznica śmierci

PAŹDZIERNIK

- 1.10 zmarł **Pierre Corneille** (1606-1684) — dramaturg francuski
315 rocznica śmierci
- 2.10 urodził się **Graham Greene** (1904-1991) — powieściopisarz, dramaturg i publicysta angielski
95 rocznica urodzin

GRUDZIEŃ

- 4.10 zmarł **Mikołaj Rej** (1505-1569) -- poeta i prozaik
430 rocznica śmierci
- 6.10 urodziła się **Maria Dąbrowska** (1889-1965) - pisarka
110 rocznica urodzin
- 8.10 zmarł **Henry Fielding** (1707-1754) -- pisarz angielski
245 rocznica śmierci
- 12.10 urodziła się **Halina Rudnicka** (1909-1982) - powieściopisarka i publicystka
90 rocznica urodzin
- 14.10 urodził się **Stefan Żeromski** (1864-1925) -- powieściopisarz, nowelista i dramaturg
135 rocznica urodzin
- 15.10 urodził się **Michail Lermontow** (1814-1841) -- poeta rosyjski
185 rocznica urodzin
- 15.10 urodził się **Oscar Wilde** (1854-1900) -- powieściopisarz, dramaturg i poeta angielski
145 rocznica urodzin
- 29.10 urodził się **Zbigniew Herbert** (1924-1998) -- poeta, dramaturg i eseista
75 rocznica urodzin
- 30.10 urodziła się **Maria Kuncewiczowa** (1899-1989) -- prozaik
100 rocznica urodzin,
10 rocznica śmierci

LISTOPAD

- 2.11 zmarł **Karol Irzykowski** (1873-1944) -- pisarz i krytyk literacki
55 rocznica śmierci
- 6.11 zmarła **Maria Rodziewiczówna** (1863-1944) -- powieściopisarka
55 rocznica śmierci
- 10.11 urodził się **Fryderyk Schiller** (1759-1807) -- poeta i dramaturg niemiecki
240 rocznica urodzin
- 10.11 urodziła się **Zofia Nalkowska** (1884-1954) -- powieściopisarka
115 rocznica urodzin,
45 rocznica śmierci (17.12)
- 10.11 urodził się **Paweł Jasienica** (właśc. Leon Lech Beynar) (1909-1970) -- pisarz i publicysta
90 rocznica urodzin
- 22.11 urodził się **André Gide** (1869-1951) -- pisarz francuski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1947)
130 rocznica urodzin
- 28.11 urodził się **Arkady Fiedler** (1894-1985) -- pisarz i podróżnik
105 rocznica urodzin
- 30.11 urodziła się **Lucy Maud Montgomery** (1874-1942) -- powieściopisarka kanadyjska
125 rocznica urodzin

- 3.12 zmarł **Robert Louis Stevenson** (1850-1894) -- powieściopisarz i nowelista angielski
105 rocznica śmierci
- 5.12 urodził się **Stanisław Dygat** (1914-1978) -- powieściopisarz i nowelista
85 rocznica urodzin
- 5.12 urodził się **Hans Helmut Kirst** (1914-1989) -- prozaik niemiecki
85 rocznica urodzin,
10 rocznica śmierci
- 13.12 zmarł **Zbigniew Morsztyn** (1628-1689) -- poeta
310 rocznica śmierci
- 16.12 zmarł **Bruno Jasieński** (1901-1939) -- poeta i prozaik
60 rocznica śmierci
- 21.12 urodził się **Tadeusz Żeleński (Boy)** (1874-1941) -- poeta, krytyk literacki i teatralny
125 rocznica urodzin
- 22.12 zmarł **Samuel Beckett** (1906-1989) -- dramaturg, prozaik i eseista irlandzki, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1969)
10 rocznica śmierci
- 30.12 zmarł **Romain Rolland** (1866-1944) -- powieściopisarz francuski, laureat Literackiej Nagrody Nobla (1915)
55 rocznica śmierci

INNE ROCZNICE

- 23.03 rozpoczęło się powstanie kościuszkowskie (1794)
205 rocznica
- 4.04 powstanie Paktu Północnoatlantyckiego NATO (1949)
50 rocznica
- 12.05 założenie Akademii Krakowskiej (1364)
635 rocznica
- 20.07 amerykańscy kosmonauci: **Neil Armstrong** i **Edwin Eugene Aldrin** jako pierwsi ludzie wylądowali na księżycu (1969)
30 rocznica
- 28.07 wybuch I wojny światowej (1914)
55 rocznica
- 1.08 wybuchło powstanie warszawskie (1944)
55 rocznica
- 1.09 60 rocznica agresji Niemiec hitlerowskich na Polskę (1939)

* * *

- 4.01 urodził się **Ludwik Braille** (1809-1852) -- twórca pisma dla niewidomych
190 rocznica urodzin
- 15.01 urodził się **Martin Luter King** (1929-1968) -- amerykański duchowny protestancki, bojownik o prawa Murzynów, laureat Pokojowej Nagrody Nobla (1964)
70 rocznica urodzin

- 12.02 urodził się **Karol Darwin** (1809-1882) — przyrodnik angielski, twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych w drodze doboru naturalnego
190 rocznica urodzin
- 14.03 urodził się **Albert Einstein** (1879-1955) — fizyk amerykański pochodzenia niemieckiego, laureat Nagrody Nobla (1955)
120 rocznica urodzin
- 5.05 urodził się **Stanisław Moniuszko** (1819-1862) — kompozytor
180 rocznica urodzin
- 27.05 zmarł **Jan Kalwin** (1509-1564) — szwajcarski reformator religijny
435 rocznica śmierci,
490 rocznica urodzin (10.07)
- 4.07 zmarła **Maria Curie-Skłodowska** (1867-1934) — fizyk i chemik, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla (1903, 1911)
65 rocznica śmierci
- 15.07 urodził się **Jacek Malczewski** (1854-1929) — malarz
145 rocznica urodzin,
70 rocznica śmierci (8.10)
- 5.08 zginął **Romuald Traugutt** (1826-1864) — dyktator powstania styczniowego
135 rocznica śmierci
- 23.09 zmarł **Sigmund Freud** (1856-1939) — neurolog austriacki, psychiatra, twórca psychoanalizy
60 rocznica śmierci
- 17.10 zmarł **Fryderyk Chopin** (1810-1849) — kompozytor
150 rocznica śmierci
- 4.11 zmarł **Tytus Chalubiński** (1820-1889) — lekarz i przyrodnik
110 rocznica śmierci

Autorka pracuje
w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym
Biblioteki Publicznej
m.st. Warszawy — Biblioteki Głównej

KOMUNIKATY • INFORMACJE • DONIESIENIA

Wystawa o Henryku Wiercińskim

● 12.10.1998 r. w Książnicy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie została otwarta wystawa pt. *Henryk Wierciński. W 75. rocznicę śmierci*. Autorem wystawy jest st. kustosz Jan Smolarz. Ekspozycja składa się z czterech działów: biografii oraz trzech zatytułowanych „Badacz Lubelszczyzny”, „Działacz i publicysta” i „Sybirak”. Na wystawie prezentowane są publikacje Wiercińskiego, książki i artykuły z czasopism, ikonografia, faksymile jego listów oraz poświęcone uczonemu dysertacje naukowe.

Henryk Wierciński (1843-1923) był osobą bardzo zasłużoną dla Lubelszczyzny. Uczestnik powstania styczniowego, za udział w nim spędził 5 lat na Syberii. Po powrocie zajął się najpierw gospodarowaniem w rodzinnym majątku, a po jego sprzedaży działalnością sądowniczą w sądownictwie gminnym (33 lata). Przez blisko pół wieku zajmował się publicystyką współpracując z ok. 70 pismami, w których opublikował ok. 2000 artykułów. Przed I wojną światową zasłużył się wiele w obronie Chełmszczyzny. W czasie wojny zajął się oszacowaniem strat wojennych pod okupacją austrowęgierską. (*Zdzisław Bieleń*)

Kolejna relacja z uroczystości Dnia Bibliotekarza i Bibliotek — tym razem w Szkółce Leśnej w Wielbarku

● W dniu 27.05.98 r. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przy Miejskiej Bibliotece Publicz-

nej w Szczytnie obchodziło swoje święto — „Dzień Bibliotekarza i Bibliotek”. Organizatorami spotkania były: koło SBP, Gminna Biblioteka Publiczna i Gminny Ośrodek Kultury w Wielbarku.

Wśród licznych gości zaproszonych na tę uroczystość przybyli: prezes ZO SBP w Olsztynie — Włodzimierz Sebastyański, skarbnicy ZO SBP — Krystyna Kozłowska, Wiesława Borkowska-Nichthauser z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie oraz władze tutejszej gminy.

Oficjalną część rozpoczął okolicznościowym przemówieniem prezes ZO SBP — Włodzimierz Sebastyański, kierując do pracowników Bibliotek wiele ciepłych słów, wyrażając swój szacunek za trudy i efekty naszej pracy.

Prezes Zarządu wręczając dyplom przewodniczącej koła SBP powiedział: „...kultura bez książki byłaby jak człowiek bez wyobraźni, niezbędna do twórczego życia i zmieniania świata. To karty książki wpływają na to, że inaczej postrzegamy rzeczywistość. To dzięki bibliotekarzom, ich trudnej pracy ten świat dla wielu jest inny...”

Podczas uroczystości Włodzimierz Sebastyański i Wiesława Borkowska-Nichthauser uhonorowali odznakami SBP szczególnie aktywnych członków koła:

— Bożenę Jasińską — z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczytnie,

— Grażynę Maciejewską i Wiesławę Nowak z Biblioteki Gł. Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie.

Raport o stanie bibliotek w Polsce i ich miejscu w kulturze narodowej po wejściu do Unii Europejskiej, przedstawiła Wiesława Borkowska-Nichthauser.

Historię miejscowości oraz walory pięknego środowiska, w którym przebywaliśmy, przybliżył nam wójt — Wiesław Markowski. Dodał jako ciekawostkę, że to właśnie tu w Wielbarku 5.09.98 r. przedstawiciele pięciu województw (ostrołęckiego, białostockiego, łomżyńskiego, olsztyńskiego i suwalskiego) wyrazili zgodę na utworzenie systemu terenów chronionych, będących częścią osłony ekologicznej kraju — tzw. „Zielonych Płuc Polski”.

W podziękowaniu za wspaniałą prelekcję i możliwość goszczenia nas na swoim terenie, wójt otrzymał od nas pamiątkową książkę oraz kwiaty.

Święto było okazją do złożenia życzeń bibliotekarzom. Gratulacje, kwiaty i upominki złożono na ręce kier. GBP w Wielbarku — Jadwigi Rosińskiej i Tamary Lemańskiej — kier. filii w Nowym Dworze obchodzącej 30-lecie pracy zawodowej.

Imprezę uświetniły występy dzieci z Gminnego Ośrodka Kultury i Szkoły Podstawowej w Lesinach. W ich wykonaniu obejrzeliśmy przedstawienie pt. „W naszej wesołej gromadzie” oraz kilka humorystycznych skeczy.

Dodatkową atrakcją przygotowaną przez organizatorów było zwiedzenie szkółki leśnej, ścieżki dydaktycznej oraz szkółki drzew i krzewów ozdobnych. Duże wrażenie na zwiedzających wywarła różnorodność roślin, w tym drzew i krzewów takich jak: azalie, rododendrony i in. Niestety, deszcz choć krótkotrwały, uniemożliwił nam dalsze zwiedzanie.

Tegoroczne obchody Dnia Bibliotekarza i Bibliotek zakończyły się tradycyjnym ogniskiem i pieczeniem kiełbasek, które specjalnie dla nas przygotowali leśnicy.

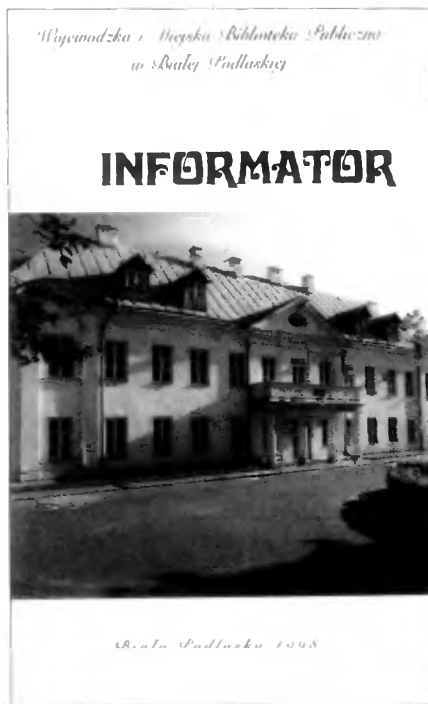
Spotkanie przebiegło w miłej i sympatycznej atmosferze. (Bożena Jasińska)

Konkurs Poetycki w MBP w Radomsku

● Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku ogłosi w grudniu 1998 r. wyniki II Konkursu Poetyckiego im. Czesława Kałusinskiego „Czechury”, poświęconego pamięci radomszczańskiemu poety, autora takich utworów jak: *Echa leśne*,

Pozdrowienia z Mazur. Celem konkursu jest zachęcenie do uprawiania własnej twórczości poetyckiej oraz popularyzowanie współczesnej poezji. (J. Ch.)

Informator WiMBP w Białej Podlaskiej

● Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej ma swój *Informator*, wydany z okazji 60-lecia Książnicy (1938-1998). Jest to starannie przygotowane wydawnictwo (tekst Jerzy Filiński, Teresa Stasiuk-Karaś; fotografie Tadeusz Żaczek), bogato ilustrowane. Od 1 I 1999 r. Biała Podlaska straci status miasta wojewódzkiego, a WBP będzie pełniła funkcje biblioteki powiatowej, ale na pewno zachowa ożywioną działalność jako biblioteka publiczna, i większość swoich dotychczasowych funkcji. *Informator* świadczy o szerokiej działalności WBP — centralnej biblioteki regionu białopodlaskiego — o posiadanych bazach danych a także o inicjatywach wydawniczych. (J. Ch.)

KSIAŻKI METODYCZNE DLA NAUCZYCIELI I BIBLIOTEKARZY

■ *Nieprzebrzmiałe echo poezji Mickiewicza. Scenariusze uroczystości i lekcji szkolnych w 200 lecie urodzin Poety*. Praca zbiorowa. Goleiszów: Wydawn. INNOWACJE, 1998 s. 403, il.

■ *Cykl scenariuszy imprez szkolnych*. Praca zbiorowa. W przygotowaniu.

Dystrybucję książek Wydawnictwa INNOWACJE prowadzi w Warszawie VOLUMEN (022/6122611).

NAJPROSTSZY, NOWOCZESNY SPOSÓB ZABEZPIECZANIA KSIĄŻEK!

IDEALNE FOLIE SAMOPRZYLEPNE

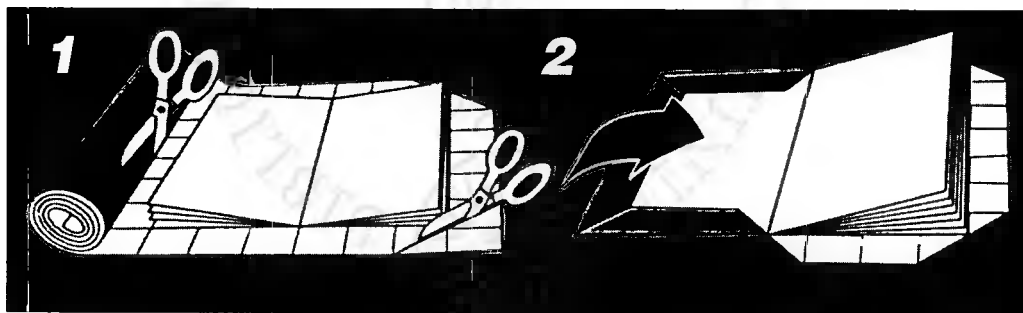
Nowy typ, importowanych, bardzo trwałych i grubych folii samoprzylepnych:

- łatwe w użyciu
- formuła „removable” – można je w razie potrzeby odkleić nie niszcząc książki i nie pozostawiając śladu kleju
- solidne – 80 mikronów, skutecznie usztywniają książkę

**Cena* 1m folii przy standardowej szerokości 45 cm
tylko 3,50 zł + VAT 7%**

1 m x 45 cm wystarcza na obłożenie 4-5 średnich książek.

* przy zamówieniu minimalnym, w cenę wliczony jest koszt przesyłki.

A L T R E X

**ul. Kościelna 8
05-510 Konstancin Jez.**

tel: (22) 754 10 66

(22) 754 10 67

fax: (22) 754 00 66

Prosimy o kontakt telefoniczny w celu otrzymania próbek folii.

NOWA SZKOŁA

NOWOCZESNA BIBLIOTEKA

Stoimy u progu reformy systemu oświaty. Jednym z jej podstawowych założeń jest zapewnienie uczniom możliwości korzystania ze zdobyczy technologii informacyjnej.

Skomputeryzowana biblioteka szkolna będzie wydajnie wspierać realizację tego zadania.

Przedstawiamy program "BIBLIOTEKA SZKOLNA - MOL".

Na jego wyjątkowy charakter składają się następujące cechy:

- przystępna cena
- prostota obsługi (nawet bibliotekarz debiutujący w dziedzinie obsługi komputerów poradzi sobie z nim samodzielnie)
- niewielkie wymagania sprzętowe

Nauczyciel bibliotekarz, który doprowadził do komputeryzacji swojej biblioteki udowadnia, iż jest pracownikiem w pełni nowoczesnym, który podoła wyzwaniom reformy systemu oświaty, a jego placówka gwarantuje szkole wysoką jakość usług

TYLKO PROGRAM "BIBLIOTEKA SZKOLNA - MOL" POSIADA REKOMENDACJĘ MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ

Warto wybrać firmę renomowaną, stabilną, z pozycją lidera na rynku oprogramowania dla bibliotek. My komputeryzujemy biblioteki szkolne już od 8 lat... i robimy to naprawdę dobrze.

Kursy dla bibliotekarzy
"Pakiet MOL w pracy bibliotekarza"
prowadzi Ośrodek Edukacji Informatycznej
i Zastosowań Komputerów w Warszawie,
ul. Raszyńska 8/10, 02-026 Warszawa

Zgłoszenia przyjmują:

Renata Sętorek, tel.(022) 822 62 48
Małgorzata Pałczyńska, tel.(022) 668 55 13

MOL

SYSTEMY INFORMATYCZNE

81-359 Gdynia,
ul. Zygmunta Augusta 3-5-7
tel. (058) 661 15 83, 620 39 53
fax (058) 620 39 53

www.mol@mol.com.pl

VULCAN

OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE

51-657 Wrocław, ul. Kazimierska 15
tel. (071) 348 01 01, fax (071) 348 01 03

www.vulcan.edu.pl

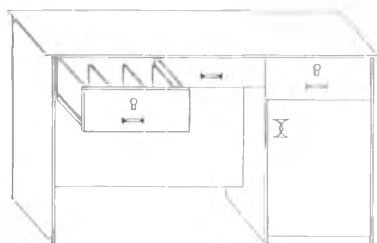
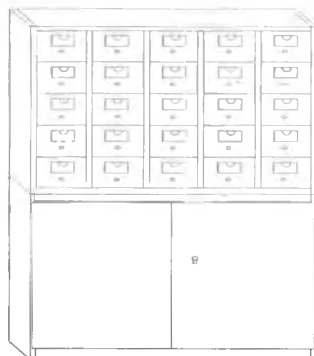

SoftMaster

40-555 Katowice ul. Rolna 43
(032) 203-13-05, tel/fax (032) 202-33-95

Bezpośredni wykonawca
drewnianych mebli
bibliotecznych oferuje:

- Szafki katalogowe
- Lady biblioteczne standardowe
i z szufladami na prowadnicach
- Regały typowe i ekspozycyjne

*Producent uwzględnia
indywidualne życzenia
klienta w zakresie
wymiarów i kolorów mebli.*

REDAKTOR NACZELNY: Jadwiga Chruścińska
SEKRETARZ REDAKCJI: Małgorzata Grochocka

KOMITET REDAKCYJNY: Józef Lewicki (przewodniczący), Jadwiga Andrzejewska, Jan Burakowski, Marcin Drzewiecki, Andrzej Kempa, Krystyna Kuźmińska, Mirosława Majewska, Wojciech Szymanowski, Ryszard Turkiewicz.

REDAKTOR TECHNICZNY: Elżbieta Matusiak

Wydawca: Wydawnictwo SBP. Dyrektor Janusz Nowicki. Adres: 00-335 Warszawa, ul. Konopczyńskiego 5/7.

Konto SBP: BIG Bank Gdański SA IV O/Warszawa. Rach. nr 11601120-4040-132

Prenumeratę prowadzi „Ruch” S.A., urzędy pocztowe i doręczyciele w całym kraju oraz Dział Promocji i Kolportażu SBP
02-103 Warszawa-Ochota, ul. S. K. Hankiewicza 1, tel. 822-43-45. Tam też można nabyć numery bieżące i zaległe.
Skład i łamanie: Ewa Kossowska.

Druk i oprawa: Warszawska Drukarnia Naukowa PAN, 00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe **INTERMEBLE - KSIĄŻNICA**

Sp. z o.o.

✉ 40-203 Katowice, Al. Roździeńskiego 188

☎ (032) 582-031 w.565

tel./fax (032) 581-146

Producent mebli bibliotecznych i szkolnych oferuje do sprzedaży :

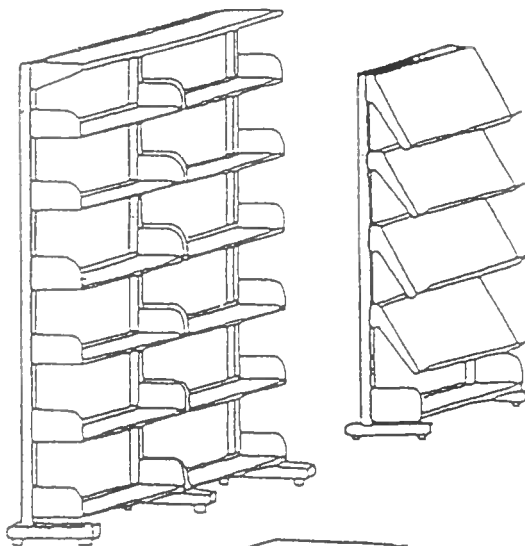
a) meble metalowe

- regały jednostronne i dwustronne
- regały ekspozycyjne
- regały magazynowe
- wózki biblioteczne

Wszystkie wyroby metalowe pokrywamy wysokogatunkowymi farbami proszkowymi.

Do wyboru ponad 100 kolorów z palety RAL.

Regały i wózki posiadają regulację odległości między półkami.

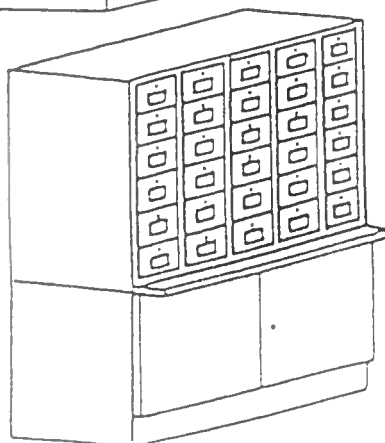
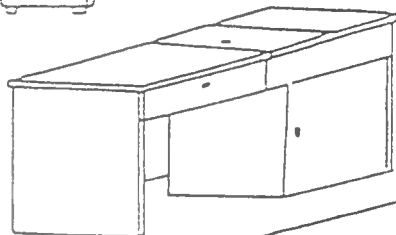

b) meble drewniane

- regały zwykłe
- regały ekspozycyjne
- stoliki pod dowolny wymiar i kształt blatu
- lamy biblioteczne
- szafki katalogowe

oraz inne meble wg zamówień

Do wyboru kilkanaście rodzajów oklein.

c) metalowe akcesoria biblioteczne

- podpórki do książek
- rozdzielacze

W przypadku zainteresowania naszą ofertą wykonujemy kompleksowe prace wyposażeniowe.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

poleca:

Leszek Laskowski

ROMAN ABRAHAM. LOSY DOWÓDCY

Wyd. 1, monografia, ark. wyd. 15, brosz., 14,6 x 20,8 cm
ISBN 83-01-12690-6

Pierwsza, pełna biografia gen. Romana Abrahama — wybitnego polskiego dowódcy XX wieku. Autor, uwzględniając najnowsze publikacje, wprowadził do obiegu naukowego wiele rozproszonych i ukrytych w archiwach poglądów oraz faktów dotyczących generała Abrahama. Praca oparta na literaturze przedmiotu, archiwaliach, relacjach prasowych i naocznych świadków opisywanych wydarzeń. Dodatkowym walorem publikacji jest potoczny język oraz wiele zdjęć z prywatnych zbiorów wdowy po Generale — Marty Abrahamowej.

MARZEC 1968. TRZYDZIEŚCI LAT PÓŹNIEJ T. 1

Pod red. M. Kuli, P. Osęki, M. Zaremby

Wyd. 1, ks. nauk., ark. wyd. 23, brosz., 14,5 x 20,5 cm
ISBN 83-01-12748-1

W dniach 6 i 7 marca 1998 roku odbyła się w Uniwersytecie Warszawskim konferencja *Marzec 1968. Trzydzieści lat później*.

Wiele referatów, wygłoszonych podczas tej konferencji, przedstawiało nową wiedzę, uzyskaną dzięki wglądowi w stopniowo i opornie otwierające się archiwa. Kilka referatów podjęło zagadnienia fundamentalne (np. Marcin Zaremba w referacie o stosunku społeczeństwa do wydarzeń 1968 r. lub Krystyna Kersten o wpływie „marca” na postawy środowisk intelektualnych wobec komunizmu). Kilku autorów omówiło zagadnienia praktycznie nieznane bądź mało pamiętane (np. Jerzy Poksiński w referacie o wojsku w 1968 r., Włodzimierz Borodziej w referacie o MSZ, Maciej Górny w rozważaniach o echem „marca” w Czechosłowacji). Kilku podjęło w końcu bardzo ciekawe problemy długofalowego wpływu 1968 r. na intelektualną warstwę dalszej rozgrywki politycznej w Polsce (Michał Głowiński, Ireneusz Krzemiński, Dariusz Gawin). Dwóch autorów książek o 1968 r. (Jakub Karpiński oraz Jerzy Eisler) przedstawiło referaty, które można by objąć wspólnym tytułem *Wrażenia z własnej książki czytanej po latach*. Wygłoszone referaty oddajemy obecnie w ręce czytelników. W tomie drugim dołączamy do nich opracowany przez Marcina Zaremby aneks źródłowy, przedstawiający dzień po dniu wydarzenia marcowe widziane oczyma MSW oraz Komitetu Warszawskiego PZPR.

MARZEC 1968. ARCHIWALIA T. 2

Pod red. M. Zaremby

Wyd. 1, ks. nauk., ark. wyd. 26, brosz., 14,5 x 20,5 cm
ISBN 83-01-12749-X

Marzec '68 — dzień po dniu — w raportach SB i Komitetów Wojewódzkich PZPR. Spośród wszystkich „polskich miesięcy” — czerwca '56 i '76, października '56, grudnia '70 i '81 — nasza wiedza o wydarzeniach z marca 1968 r. jest najmniejsza. Narosło wokół nich wiele nieporozumień i różnorakich interpretacji. Ciągłe więcej pytań niż odpowiedzi. Zebrane w tym tomie biuletyny dzienne SB i informacje Komitetów Wojewódzkich są pierwszą tak dużą publikacją źródeł poświęconych marcowym wydarzeniom. Pozwalają śledzić dzień po dniu, niemalże godzina po godzinie, przebieg wypadków; dowiedzieć się, co robiły inwigilowane przez SB osoby, jakie były wobec nich represje, poznać najważniejsze ulotki i rezolucje oraz dokładny przebieg strajków i demonstracji studenckich w całym kraju. Możemy odtworzyć proces olbrzymiej mobilizacji partii przeciwko studentom oraz mechanizmy antysemitkiej czystki.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

ul. Miodowa 10, 00-251 WARSZAWA

Dział Sprzedaży: tel. (0-22) 695-43-21, fax (0-22) 826-71-63

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

Dział Dystrybucji Wysyłkowej i Prenumerat

00-251 WARSZAWA, ul. Miodowa 10

tel.: 0-800-20-145 (ogłoszenie bezpłatne w godz. 8-18)

Zapraszamy do naszych księgarni własnych i promocyjnych na terenie całego kraju, w których można kupić wszystkie publikacje naszego Wydawnictwa